

**UCHWAŁA NR XXVI/220/2016
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 r., poz. 446 z późn. zm.¹⁾) i art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 r., poz. 930 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020" zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica

¹⁾Zm. poz. 1579.

²⁾Zm. z 2015 r. poz. 1310, 1359 i 1616 oraz z 2016 r. poz. 753 i 1583.

***STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY STRYKÓW NA LATA 2016-2020***

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Metoda tworzenia Strategii	6
1.1. Podstawy prawne	6
1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020 w kontekście dokumentów europejskich i krajowych	7
1.3. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Stryków – opis metody	11
2. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Stryków	14
2.1. Charakterystyka Gminy Stryków	14
2.2. Dane demograficzne	15
2.3. Pomoc Społeczna, wspieranie rodzin	15
2.4. Sytuacja osób starszych	19
2.5. Charakterystyka rynku pracy	20
2.6. Uzależnienia	22
2.7. Bezpieczeństwo publiczne, przemoc w rodzinie	24
2.8. Kultura i oświata	26
2.9. Infrastruktura komunikacyjna	30
2.10. Sport i turystyka	30
2.11. Warunki mieszkaniowe	31
2.12. Diagnoza sytuacji społecznej z perspektywy przedstawicieli placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Stryków	32
3. Diagnoza problemów społecznych identyfikowanych przez mieszkańców Gminy Stryków na podstawie badania ankietowego	34
3.1. Metodologia badania mieszkańców	34
3.2. Wyniki badania bez różnicowania na płeć ankietowanych	38
3.3. Wyniki badania z uwzględnieniem różnic płci ankietowanych	47
3.4. Podsumowanie badania	55
4. Analiza obecnej sytuacji w gminie i prognozy na przyszłość (analiza SWOT)	58
5. Planowane działania (cele, harmonogram, finansowanie, podmioty odpowiedzialne, wskaźniki i ocena realizacji)	61
ZAKOŃCZENIE	68
WYKAZ TABEL I WYKRESÓW	69

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy. Strategia jest dokumentem, który wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016 – 2020* jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma umożliwić efektywne wykorzystanie zasobów na rzecz poprawy sytuacji osób doświadczających różnych życiowych trudności takich jak: uzależnienie, przemoc w rodzinie, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność opiekuńczo wychowawcza, problemy mieszkaniowe czy problemy osób starszych.

Poniższa Strategia została opracowana z uwzględnieniem następujących cech:

Ciągłość rozumiana jako zachowanie związku pomiędzy strategiami dotychczas realizowanymi jak i planowanymi.

Kompleksowość czyli obejmowanie strategią wszystkich obszarów realizowanej polityki społecznej z uwzględnieniem sytuacji ekonomiczno-gospodarczej, infrastruktury, lokalnych zasobów czy dotychczas prowadzonych działań.

Spójność to merytoryczna zgodność Strategii dotycząca różnych horyzontów czasu i różnych poziomów administracji krajowej i europejskiej.

Elastyczność, która oznacza dostosowanie tempa wprowadzanych zmian do zasobów i ograniczeń Gminy Stryków dotyczących m.in. poziomu i struktury bezrobocia, przyrostu naturalnego, inicjatyw społecznych czy dostępności do instytucji wspierających.

Realność, która w kontekście tworzenia Strategii oznacza dostosowanie do aktualnych i przyszłych warunków Gminy Stryków odnoszących się do: sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców, poczucia bezpieczeństwa, świadomości społecznej zagrożeń oraz obecnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej gminy. Założenia Strategii muszą być oparte na możliwych do zrealizowania celach.

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Stryków została dokonana w oparciu o wyniki uzyskane w ramach badań ankietowych mieszkańców jak i dane uzyskane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej a także innych instytucji działających na terenie gminy. Na podstawie informacji uzyskanych w drodze diagnozy ustalono ogólne kierunki oddziaływań oraz bardziej precyzyjne formy działań w zakresie gminnej polityki społecznej. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020* stanowi systemową bazę informacji na temat rozwiązywania wskazanych w niej problemów. Stanowi ona podstawę zadań i podejmowanych decyzji w ramach działań prowadzonych przez organy gminy różnego szczebla. Dokument ten jest również podstawą do tworzenia szczegółowych programów działań zmierzających do poprawy jakości życia we wszystkich poruszanych obszarach.

Najistotniejsze założenia prowadzonej gminnej polityki społecznej powinny dotyczyć w sposób szczególny następujących zadań:

- Działania na rzecz realizacji wartości spójności, równości i solidarności społecznej przez wyrównywanie szans wszystkich grup społecznych regionu i solidarne współdziałanie na rzecz pełnej integracji i zapobiegania marginalizacji.
- Umożliwienia mieszkańcom zrównoważonego rozwoju i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i ekonomicznym gminy.
- Tworzenia warunków sprzyjających budowaniu wiedzy lokalnej społeczności na temat przyczyn, skutków, istoty zagrożeń dotyczących w szczególności przemocy w rodzinie i chorobie alkoholowej oraz miejsc w których można uzyskać pomoc.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszej Strategii uwzględniają obecną sytuację ekonomiczną, demograficzną, socjalną czy kwestie szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Opracowany Dokument jest planem długookresowym (lata 2016-2020), w związku z czym implikuje konieczność opracowywania i wdrażania częściowych działań na krótsze okresy jako uzupełnienie różnych, sugerowanych obszarów działań. Zawarte w nim cele mają charakter perspektywiczny wobec czego wymagana jest ich weryfikacja na bieżąco, uwzględniając zmieniające się czynniki społeczne, prawne i ekonomiczne.

1. METODA TWORZENIA STRATEGII

1.1. Podstawy prawne

Opracowanie niniejszego dokumentu wynika z wymagań Ustawodawcy, nałożonych na samorządy gminne, które zakładają „*opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*” – ds. 17 § 1 ust. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 – tekst jednolity).

Zgodnie z ds. 16b, Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930 – tekst jednolity):

„1. *Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.*

2. *Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:*

- 1) *diagnozę sytuacji społecznej;*
- 2) *prognozę zmian w zakresie objętym strategią;*
- 3) *określenie:*
 - a) *celów strategicznych projektowanych zmian,*
 - b) *kierunków niezbędnych działań,*
 - c) *sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,*
 - d) *wskaźników realizacji działań.”*

Działania zawarte w Strategii odnoszą się do aktów prawnych, na mocy których Gmina Stryków realizuje działania pomocowe i profilaktyczne podejmowane między innymi w ramach pracy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2016 poz. 930 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. 2016 poz. 487 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. 2016 poz. 546 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. 2015 poz. 1390 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. 2016 poz. 224 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. 2016 poz. 239 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. 2016 poz. 575 – tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. 2016 poz. 446 – tekst jednolity).

1.2. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020 w kontekście dokumentów europejskich i krajowych

Stworzenie niniejszej Strategii oraz realizacja zadań w niej zawartych są zgodne zarówno z dokumentami opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym jak i wojewódzkim czy powiatowym. Zachowanie spójności w podejściu do rozwiązywania problemów społecznych pozwala na realizowanie zadań wysoce efektywnych.

DOKUMENTY EUROPEJSKIE

Tworząc Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków odnoszono się między innymi do zapisów unijnego dokumentu strategicznego:

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Jego założeniem jest budowanie takiej gospodarki, która będzie podłożem do integracji społecznej. Głównymi celami europejskiej strategii są:

- zwiększenie zatrudnienia,
- prowadzenie badań wspierających rozwój oraz podejmowanie działań innowacyjnych,
- troska o środowisko poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wsparcie rozwoju energetyki opartej o źródła odnawialne,
- dostęp do edukacji,
- ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Pośrednio działania opisane i planowane w strategii wiążą się także z **Komunikatem Komisji Europejskiej pn. „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”**, której celem jest wzmocnienie ekonomii społecznej mającej przełożenie na szeroko pojęty dobrostan społeczeństwa.

DOKUMENTY KRAJOWE

Najważniejszym dokumentem krajowym mającym znaczenie dla tworzenia i realizowania zadań zawartych w Strategii jest **Narodowa Strategia Integracji Społecznej**, której założeniem jest włączanie się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej, która stanowi o konieczności dokonania modernizacji europejskiego modelu socjalnego, inwestowania w potencjał ludzki oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Uzupełnienie tego dokumentu stanowi **Narodowa Strategia Integracji Społecznej do 2010 roku – Podsumowanie i wnioski na przyszłość**.

Kolejnym istotnym programem krajowym jest **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015** opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który wskazuje główne kierunki działań realizowanych na szczeblach wojewódzkich i gminnych. Główne założenia tego Programu dotyczą realizacji działań wspierających tworzenie warunków służących usprawnieniu działalności jednostek państwowych, stowarzyszeń i fundacji realizujących programy profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Uzupełnienie tegoż Programu stanowią coroczne **rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych**, które są istotną wskazówką odnośnie kierunków działań samorządów gminnych.

DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE

W dokumencie opracowanym na poziomie wojewódzkim czyli **Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020**, za jedną z trzech głównych sfer wymagających zmian (obok poprawy pozycji konkurencyjnej gospodarki Województwa oraz stworzenia rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą) uwzględniono obszar społeczny, w ramach którego szczególny nacisk położony jest na wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa. W tej sferze zaplanowano działania w 4 płaszczyznach obejmujących:

- wiedzę i kompetencje,
- jakość życia,
- politykę społeczną,
- społeczeństwo obywatelskie.

Działania opisywane w wymienionych płaszczyznach pokrywają się z koncepcją zmian zawartą w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2016-2020*.

Innym istotnym dokumentem programowym na szczeblu wojewódzkim, do którego odnoszono się w niniejszej Strategii jest **Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015**. Jako główny cel wskazano tam *Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, zmniejszanie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami*. W realizacji tego celu mają pomóc: działania profilaktyczne, ukierunkowane w szczególności na uświadamianie dzieci i młodzieży; udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom z problemem alkoholowym; podnoszenie poziomu wiedzy ogółu społeczeństwa na temat problemów alkoholowych oraz innych uzależnień; zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji, reintegracji i niwelowania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych programów i placówek; zwiększenie dostępności i podniesienie jakości programów pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie; zwiększenie dostępności i podniesienie jakości działań interwencyjnych, psychologicznych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie; zapewnienie efektywnej współpracy podmiotów administracji rządowej i samorządowej w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

DOKUMENTY POWIATOWE

W ramach działań podejmowanych przez władze powiatowe, powstał **projekt Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgierskiego na lata 2014-2018**. W założeniach dokumentu, głównymi celami strategicznymi są:

- wieloaspektowy rozwój rodziny w sprawnym systemie wsparcia,
- integracja społeczna oraz aktywizacja osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- budowa partnerstwa na rzecz aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie partycypacji społecznej.

Wszystkie wymienione cele strategiczne wiążą się z realizacją zadań w obszarze poprawy jakości życia mieszkańców Powiatu, a współpraca pomiędzy instytucjami, mającymi zapewniać wsparcie, przyczyni się do realizowania spójnej polityki społecznej na terenie powiatu zgierskiego.

Innym, istotnym dokumentem na szczeblu powiatowym jest **Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015**. Jego główne kierunki działań dotyczą: promocji i profilaktyki w zakresie zaburzeń psychicznych i działalności na rzecz wczesnej diagnostyki; aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi; upowszechniania i kształtowania wiedzy na temat zdrowia psychicznego; zwiększania dostępności środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez wzrost efektywności istniejących form wsparcia, tworzenie przestrzeni do większego zróżnicowania rodzajów oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

DOKUMENTY GMINNE

Z kolei gminne dokumenty, do których odnoszono się w niniejszej Strategii to: **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017**; **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków na lata 2012-2016**; **Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2014-2020** oraz opracowywane na każdy rok: **gminne programy przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stryków** i **gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Stryków**.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 jako główny cel wskazuje: *Wspieranie rodzin i dzieci w Gminie Stryków, zaspokajanie ich potrzeb, zapewnianie im bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym*. Działaniu służące realizacji tego celu kierowane będą na: wspomaganie rodzin w zwiększaniu potencjału rozwojowego; wspieraniu w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; zapewnianiu bezpieczeństwa socjalnego; wspieraniu dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ubogich, uzdolnionych i niepełnosprawnych; rozwijaniu środowiskowych form wsparcia dla dzieci i młodzieży; zwiększaniu możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze, sporcie i rekreacji; zaspokajanie potrzeb zdrowotnych i rehabilitacyjnych rodzin i dzieci; przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz zjawiskom przemocy w rodzinie; wzmacnianiu poczucia bezpieczeństwa rodzin.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków na lata 2012-2016 jako główne założenia podaje:

- uwrażliwienie społeczności na problem przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej,
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele strategiczne ujęte w **Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2014-2020** to:

- I. Zapewnienie wielowymiarowego rozwoju gminy przy wykorzystaniu jej potencjału związanego z dogodnym położeniem geograficznym.
- II. Silnie zintegrowana społeczność lokalna, mająca dostęp do wysokiej jakości infrastruktury i usług.
- III. Polepszanie jakości i standardu życia mieszkańców dzięki dostępowi do nowoczesnej infrastruktury technicznej, rozwojowi osadnictwa i wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

Gminne programy przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stryków na lata: 2013, 2014, 2015, 2016, których ustalenia stanowią ważne informacje dla niniejszego Dokumentu, wskazują na następujące cele:

- podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych,
- zapobieganie inicjacom używania substancji psychoaktywnych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z udziałem grup rodzicielskich, prowadzenie programów edukacyjnych rekomendowanych przez PARPA,
- doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii poprzez organizację szkoleń oraz wymianę doświadczeń,
- ułatwienie osobom z problemem narkotykowym i ich rodzinom korzystania z różnych form pomocy medycznej i społecznej,
- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od środków uzależniających.

Istotne dla opracowania niniejszej Strategii są również cele zawarte w **gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Stryków** na lata: 2013, 2014, 2015, 2016 czyli:

- podejmowanie możliwie szerokiego zakresu inicjatyw zapobiegających powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- zmniejszenie rozmiaru problemów już istniejących – od działań profilaktycznych począwszy, a skończywszy na działaniach niwelujących konsekwencje zdrowotne i społeczne wynikające z nadużywania alkoholu,
- podejmowanie szerokiej profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży.

1.3. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Stryków – opis metody

Diagnoza sytuacji społecznej stanowi punkt wyjścia dla tworzenia niniejszego dokumentu. Świadomość skali problemów społecznych w perspektywie lokalnych instytucji samorządowych jak i samych mieszkańców, pozwoli zaplanować i zrealizować zoptymalizowane działania promocyjne, profilaktyczne i zaradcze.

Diagnoza społeczna jest badaniem, które szuka odpowiedzi na pytania: jak wygląda sytuacja w społeczeństwie, instytucjach oraz rodzinach. Badania diagnostyczne w obszarze problemów społecznych podejmowane z przesłanek funkcjonalnych (w odpowiedzi na sytuacje problemowe w życiu społecznym) oraz praktycznych (dla skutecznego przekształcenia sytuacji obecnej).

Pierwszym etapem diagnozy problemów społecznych Gminy Stryków była analiza danych zastanych w obszarze problemów społecznych, w zakresie działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Analiza opierała się na dostępnych źródłach informacji o statystyce zjawisk uznanych za istotne problemy społeczne gminy. Pod względem metodologii, badanie opiera się na analizie materiałów zastanych, do których należą te wygenerowane przez badających na podstawie pracy

w terenie oraz informacji ogólnodostępnych pochodzących z: publikacji, artykułów, czasopism, stron internetowych w obszarze szeroko rozumianej gminnej polityki społecznej. Uzyskano również cenne informacje, służące do analizy jakościowej, pochodzące z funkcjonujących na terenie gminy placówek oświatowych (reprezentowanych przez dyrektorów, pedagogów). Najistotniejsze jednak dane pochodzą ze źródeł powiatowych, gminnych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Powiatowych, czyli:

- Analizy rynku pracy powiatu zgierskiego, opracowywane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu.
- Informacji pochodzących z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu.
- Danych statystycznych pochodzących z Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu.
- Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Gminnych, czyli:

- Oceny zasobów pomocy społecznej dla Gminy Stryków na lata: 2012, 2013, 2014 i 2015.
- Budżetu Gminy Stryków na lata: 2012, 2013, 2014 i 2015.
- Sprawozdania Burmistrza Miasta-Gminy Stryków z wykonania budżetu za rok: 2012, 2013, 2014 oraz I półrocza 2015 r.
- Sprawozdania z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strykowie za lata: 2013, 2014 oraz za I połowę 2015 r.
- Sprawozdań z realizacji Rocznego programu współpracy Gminy Stryków z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata: 2012, 2013, 2014 i 2015.
- Sprawozdania z działalności Świetlicy Środowiskowej przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strykowie za lata: 2013, 2014 oraz I półrocze 2015 r.

- Sprawozdania z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Strykowie za lata: 2013, 2014 oraz za I połowę 2015 r.
- Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków w roku 2014.
- Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2014-2020.
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2009-2015 (Uchwała Rady Miejskiej w Strykowie Nr XXXII/252/2009 z dnia 31 marca 2009 r.).
- Częstkowej oceny realizacji w latach 2011-2013 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stryków na lata 2009-2015.
- Gminnych programów przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stryków na lata: 2013, 2014, 2015 i 2016.
- Gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Stryków na lata: 2013, 2014, 2015, 2016.
- Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2015-2017.
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków na lata 2012-2016.
- Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie w 2014 roku.
- Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych za lata: 2012, 2013 i 2014.

Drugi etap diagnozy stanowiło badanie ankietowe przeprowadzone na próbie 100 dorosłych mieszkańców Gminy Stryków. Głównym celem badania było poznanie opinii i przekonań mieszkańców w tematach skali ogólnie przyjętych, najistotniejszych problemów i zagrożeń społecznych. Szczególną wartością badania jest fakt, iż dane pochodzące z gminnych i powiatowych statystyk (Urzędu Miejskiego, Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej) uzupełnia subiektywna ocena problemów społecznych gminy, dokonana przez jej mieszkańców.

Badanie prowadzone było 10.12.2015 roku na terenie Gminy Stryków. Mieszkańcy w ankiecie udzielali odpowiedzi łącznie na 21 pytań/stwierdzeń zgrupowanych w 5 działach: Problemy w środowisku lokalnym, Alkohol, Narkotyki i dopalacze, Bezpieczeństwo, Przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela 1 przedstawia strukturę badanej grupy z uwzględnieniem wieku oraz płci.

Tabela 1. Struktura badanej grupy mieszkańców

	18-35 r.ż.	36-49 r.ż.	50 r.ż.+	SUMA
Kobiety	21	17	26	64
Mężczyźni	9	11	16	36
SUMA	30	28	42	100

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowe informacje dotyczące zastosowanej metody badawczej, oraz wyniki badań przedstawiono w rozdziale 3.

Opisana w tej części metoda diagnozy sytuacji społecznej gminy, dzięki korzystaniu z różnych źródeł danych, pozwala spojrzeć na problemy społeczne z wielu perspektyw oraz pozwala na lepsze zaplanowanie dalszych badań dzięki rozpoznaniu obszaru badawczego. Na etapie podsumowań, stosowana metoda umożliwia efektywne wykorzystanie zebranych danych poprzez wyciągnięcie konstruktywnych wniosków opartych na solidnych podstawach, dokonanie porównań oraz, w sytuacji dysponowania danymi z różnych momentów czasowych, pozwala na uchwycenie kierunków zmian dokonujących się w poszczególnych obszarach.

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY STRYKÓW

2.1. Charakterystyka Gminy Stryków

Gmina miejsko-wiejska Stryków położona jest w powiecie zgierskim, znajdującym się w północno-centralnej części województwa łódzkiego. Gmina swoim obszarem obejmuje 42 miejscowości (w tym miasto Stryków) należące do 35 sołectw (Anielin, Anielin Swędowski, Bartolin, Bratoszewice, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra Nowiny, Gozdów, Kalinów, Kiełmina, Klęk, Koźle, Lipka, Ługi, Michałówek, Orzechówek, Niesułków, Niesułków Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Pludwiny, Rokitnica, Sadówka, Sierźnia, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec Pieńki, Stary Imielnik, Swędów, Tymianka, Krucice, Lipa, Warszewice, Cesarka, Wola Błędowa, Wrzask, Bronin, Wysoki, Zagłoba, Zelgoszcz) oraz 4 osiedli w mieście Stryków (Osiedle im. M. Kopernika-Zacisze, Osiedle im. Stefana Batorego-Kolejowa, Osiedle Centrum, Osiedle Wschód). W obszarze gminy znajduje się miasto, które zajmuje teren 8,15 km² oraz przyległe tereny wiejskie przyległe zajmujące ok. 150 km².

Gmina Stryków położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Łodzi, co ma znaczący wpływ na sytuację demograficzną i gospodarczą regionu. Dodatkowym atutem wpływającym na rozwój gospodarczy gminy jest położenie przy głównym węźle komunikacyjnym, czyli na przecięciu autostrad A1 (będąca częścią międzynarodowej trasy E75) i A2 (stanowiącej fragment międzynarodowej drogi E30). Ponadto, położenie gminy w niedalekich odległościach od lotnisk (Łódź i Warszawa), czyni z Gminy Stryków miejsce atrakcyjne dla obecnych i przyszłych inwestorów.

Atutem gminy jest także ciekawe położenie krajobrazowe. Od strony południowej rozciąga się Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich a od północy, Równina Łowicko-Błońska. Taki potencjał geograficzny wykorzystywany jest do promocji gminy jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, szczególnie pod kątem wycieczek pieszych, konnych i rowerowych. Do najcenniejszych obiektów przyrodniczo-krajobrazowych obszaru gminy należą:

- wyżyny krajobraz strefy krawędziowej Wzniesień Łódzkich naturalna szata roślinna,
- czyste rzeki: Moszczenica wraz z dopływami: Strugą Dobieszkowską i Borchówką, Mroźycą oraz towarzyszące im źródłiska, łąki, torfowiska i szuwały,
- różnorodna i bogata flora i fauna, pomniki przyrody.

Gmina Stryków posiada bardzo dobre zaplecze logistyczne – drogi, tereny przeznaczone pod inwestycje w Gminnym Planie Zagospodarowania Przestrzennego, oraz liczną grupę inwestorów zapewniających zatrudnienie dla mieszkańców gminy i okolic.

2.2. Dane demograficzne

Obecnie na terenie Gminy Stryków zameldowanych jest 12 240 osób z czego 3 485 osób to mieszkańcy miasta Stryków. W 2015 roku odnotowano spadek o 172 mieszkańców w porównaniu z rokiem 2014. W perspektywie ostatnich 4 lat różnica ta nie wydaje się być znacząca, jednak zmiany demograficzne w kolejnych latach powinny być uważnie obserwowane i analizowane.

Tabela 2. Liczba ludności Gminy Stryków

	2012	2013	2014	2015
Liczba ludności ogółem	12 431	12 375	12 412	12 240
Ludność na 1 km ²	79	78	79	77,5
Kobiety	6 297	6 264	6 296	6 260
Mężczyźni	6 134	6 111	6 116	5 980

Źródło: GUS, Urząd Miejski w Strykowie

Jak wynika z danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Strykowie, w 2015 roku w Gminie Stryków ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 2 358, w wieku produkcyjnym – 7 607, a w wieku poprodukcyjnym – 2 275 (dane na dzień 31.12.2015 r.). Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62,1% ogółu społeczeństwa Gminy Stryków, co stanowi dobry wskaźnik potencjału gospodarczego gminy.

Tabela 3. Ludność i powierzchnia Gminy Stryków na tle powiatu i województwa

	Gmina Stryków	Powiat zgierski	Województwo łódzkie
Ludność	12 240	164 988	2 504 136
Powierzchnia	158 km ²	855 km ²	18 219 km ²

Źródło: GUS

Ludność Gminy Stryków stanowi 7,5% wszystkich mieszkańców powiatu zgierskiego, natomiast powierzchnia zajmuje aż 18,5% powierzchni całego powiatu.

2.3. Pomoc społeczna, wspieranie rodzin

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej to główna instytucja na terenie gminy realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej. Głównie na niej spoczywa odpowiedzialność w zakresie organizacji szeroko rozumianej pomocy osobom, rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej tak by odzyskały zdolność do samodzielnego funkcjonowania przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów, uprawnień.

**Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
którym przyznano świadczenie w Gminie Strików w latach: 2010-2015**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób korzystających ze świadczeń Pomocy Społecznej	858	761	779	791	755	745

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2012, 2013 i 2014 i 2015

Z przedstawionych powyżej zestawień wynika że od 2011 roku liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymuje się na zbliżonym poziomie (od 745 do 791 osób). W 2015 roku odnotowano spadek świadczeniobiorców M-GOPS o 10 osób w porównaniu z rokiem 2014. Warto również zaznaczyć, że w roku 2015 liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej był najniższa, licząc od roku 2010. Taki wynik może wskazywać na skuteczne działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Populacja osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej, typów rodzin, liczebności gospodarstw domowych a szczególnie obszarów problemowych. Poniższe zestawienie informują o rodzajach problemów w które uwikłani są podopieczni MGOPS, stanowią one powody przyznania pomocy, które zazwyczaj występują skorelowane.

**Tabela 5. Wybrane powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej
w latach 2010-2015**

Dane procentowe (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	65	68	57	69	67	63
Bezrobocie	43	44	50	53	49	48
Niepełnosprawność	36	38	36	37	34	34
Choroba	38	38	40	40	38	39
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstw domowych	16	17	20	17	15	12
Alkoholizm	10	15	15	13	12	11
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	2	5	13	15	15
Przemoc w rodzinie	1	0	2	1	1	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2012, 2013, 2014 i 2015

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli 5 najczęstszym powodem przyznawania świadczeń w Gminie Stryków jest ubóstwo (od 5 lat wskaźnik utrzymuje się na poziomie 57 – 69%) oraz bezrobocie (od 43 do 53%). Kolejne powody to niepełnosprawność (34 – 38%) oraz choroba (38 – 40%). Stopniowo spada wskaźnik przyznawania świadczeń pomocowych z powodu alkoholizmu, wzrasta natomiast wskaźnik potrzeby ochrony macierzyństwa.

Tabela 6. Gminne wydatki na wybrane działania w zakresie wspierania osób/rodzin w latach 2010-2015

Działanie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	46 000 zł	44 904 zł	63 433 zł	63 420 zł	64 871 zł	69 628 zł
Świadczenia rodzinne	2 558 781 zł	2 523 783 zł	2 508 071 zł	2 647 073 zł	2 542 977 zł	2 679 412 zł
Dodatki mieszkaniowe	100 000 zł	101 000 zł	111 000 zł	126 000 zł	120 950 zł	125 885 zł
Działania M-GOPS	1 163 000 zł	1 210 000 zł	1 409 851 zł	1 596 819 zł	1 493 947 zł	1 589 901 zł
Pozostała działalność (kluby, stowarzyszenia, warsztaty, terapie)	128 000 zł	235 000 zł	267 806 zł	301 768 zł	246 219 zł	253 087
Wspieranie rodziny	b.d.	b.d.	b.d.	21 800 zł	33 000 zł	34 800 zł

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2012, 2013, 2014 i 2015

Największa część budżetu gminy w ramach udzielanej pomocy społecznej przeznaczana jest na świadczenia rodzinne (około 2,5 mln zł) a także działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (około 1,5 mln zł). Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w ciągu ostatnich sześciu lat wyraźnie

i sukcesywnie zwiększa się budżet na finansowanie wszystkich działań z kręgu polityki społecznej.

Wymierne znaczenie w działaniach MGOPS ma pokrywanie kosztów posiłków w szkole/przedszkolach dla dzieci z rodzin ubogich/zagrożonych ubóstwem. Z tego rodzaju pomocy w skorzystało w 2014 r - 118 dzieci, w 2015 r. 129 dzieci.

Od połowy maja 2015 potrzebujący mieszkańcy gminy są beneficjentami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach tego Programu, osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej otrzymują wsparcie w postaci paczek żywnościowych. Dystrybucją paczek dla mieszkańców zajmują się: OSP Bratoszewice i Stowarzyszenie przy Parafii Św. Doroty NADZIEJA w Dobrej.

Pomoc rodzinom mieszkającym na terenie Gminy Stryków w zakresie wsparcia finansowego, psychologicznego i socjalnego udzielana jest przez pracowników socjalnych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie. Do zadań pracowników należy także wspieranie rodzin już na etapie pojawiania się pierwszych problemów, mogących wpłynąć na prawidłowe funkcjonowanie i wychowanie dzieci. Ośrodek realizuje zadania wspierania rodziny i przywracania zdolności pełnienia jej funkcji. Pracownicy socjalni utrzymują regularny kontakt z klientami, dokonując stałej weryfikacji

przyznanych świadczeń oraz systematycznie prowadzą pracę socjalną, uwzględniającą dane problemy osoby/rodziny, która ma na celu pomoc we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania.

Zadania M-GOPS w Strzyżowie realizowane są także poprzez:

- Zapewnienie wsparcia **asystenta rodziny**, którego rolą jest wspieranie rodziny i pomoc w osiągnięciu stabilizacji umożliwiającej rodzinie prawidłowe funkcjonowanie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Praca asystenta polega towarzyszeniu rodzinie z dziećmi i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, na udzielaniu bezpośredniej pomocy rodzinie, podniesieniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2015 roku w Gminie Strzyżów, pomocą asystenta rodziny objętych było 17 rodzin. Przystępując do resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2015 rok „Asystent Rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżowie pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny w kwocie 15 033,00 zł.
- Prowadzenie **Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie**, którego zadaniem jest świadczenie usług na rzecz osób doświadczających przemocy i praca z osobami wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy. Pomoc w punkcie otrzymują także osoby znajdujące się w kryzysie, potrzebujące wsparcia po doświadczeniach traumatycznych i znajdujące się w złej kondycji psychicznej. Punkt oferuje pomoc terapeuty oraz psychologa. W 2015 roku z pomocy pracowników punktu skorzystało 54 osoby, w tym 30 osób nowo zarejestrowanych. Spośród 30 osób, które po raz pierwszy zwróciły się o pomoc, 5 z nich to osoby wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. 22 osoby skorzystały z porady jednorazowej, przeprowadzono 209 sesji indywidualnych, w tym 5 wizyt domowych. Wszystkie osoby poszukujące pomocy otrzymały stosowne wsparcie. W 2015 roku, jak i w latach poprzednich, w ramach działań punktu prowadzona była także infolinia udzielająca wsparcia osobom w kryzysie.
- Prace **Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, do zadań którego należy diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań interwencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą czy integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa rodzinie. Obecnie w skład zespołu wchodzi 17 osób – przedstawicieli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych, Sądu, Policji, placówek oświatowych, służby zdrowia. W 2015 roku w gminie sporządzono 22 Niebieskie Karty, z czego 20 to karty wszczynające procedurę oraz 2 karty, dokumentujące kolejne interwencje w rodzinie w której procedura została już wszczęta. Powołano 20 grup roboczych, które podczas 139 posiedzeń sporządzały plany pomocy osobom i rodzinom oraz określano zadania dla przedstawicieli poszczególnych instytucji. W 2015 roku zakończonych została 26 procedur Niebieskich Kart z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

- Prowadzenie **Świetlicy Środowiskowej**, do której systematycznie uczęszcza 15 osób. Często jednak w zajęciach bierze udział większa liczba dzieci, wyrażających chęć wspólnego spędzania czasu. Wychowankowie pochodzą z rodzin z problemem alkoholowym, z rodzin wielodzietnych, niepełnych oraz dysfunkcyjnych. Dzieci korzystające z oferty Świetlicy Środowiskowej mogą w przyjemnej atmosferze spędzać czas wolny i w razie potrzeby uzyskają wsparcie jej pracowników. Różnorodne zajęcia indywidualne i grupowe (m.in. edukacyjne, kulturalne, terapeutyczne, profilaktyczne, sportowe) prowadzone w świetlicy dostosowane są do wieku, potrzeb i zainteresowań uczęszczających do niej dzieci. Do końca czerwca 2016 roku planowany jest remont i przystosowanie pomieszczeń gminnych (finansowany z budżetu gminy) na nową, spełniającą warunki, lokalizację Świetlicy.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z obowiązków ustawowych, M-GOPS w Strykowie aktywnie współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

2.4. Sytuacja osób starszych

Jak wynika z danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w 2014 roku w Gminie Stryków ludność w wieku poprodukcyjnym to 2 415 osoby, co stanowi 19,5% ogółu populacji. W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszych i samotnych uwarunkowana jest takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia, utrata pamięci, depresja, sztywność schematów myślowych, brak zapewnienia opieki ze strony rodziny niekorzystne warunki do życia.

Często osoby starsze ze względu na posiadane uposażenie emerytalne lub rentowe nie są objęte oddziaływaniem ośrodków pomocy społecznej, ponieważ przekraczają kryterium dochodowe uprawniające do udzielenia wsparcia finansowego. Paradoksalnie jednak dochody jakimi dysponują często nie wystarczają na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb, zwłaszcza w sytuacji, kiedy zmuszeni są do podjęcia kosztownego leczenia lub rehabilitacji. Ograniczenia finansowe stają się dla nich często głównym powodem rezygnacji z życia społecznego w pełnym wymiarze. Osoby te, często samotne, nieposiadające bliskiej rodziny, decydują się lub są zmuszone do izolacji od otoczenia i tym samym pozostają poza możliwością oddziaływania instytucji i organizacji działających na polu pomocy osobom starszym. Istnieje zatem konieczność stworzenia systemu uwzględniającego ich najważniejsze potrzeby. MGOPS biorąc pod uwagę te uwarunkowania dosyć często udziela pomocy formie zasiłków celowych specjalnych z uwagi na niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy społecznej systematycznie udziela wsparcia w formie usług opiekuńczych w szczególności dla osób samotnych, które z powodu wieku czy choroby wymagają tego rodzaju wsparcia. W 2014 roku i w 2015 roku z tego rodzaju pomocy skorzystało 35 osób.

W sytuacji gdy brak jest możliwości zapewnienia opieki środowiskowej MGOPS zapewnia osobom, wymagającym całodobowej opieki miejsce w Domu Pomocy Społecznej i ponosi częściowo koszty pobytu. W 2014 roku gmina ponosiła odpłatność za 25 osób a w 2015 r. za 27 osób.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie realizuje działania z obszaru:

- poszerzania zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych,
- wspierania inicjatyw kulturalnych i integracyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- wspieranie różnych form inicjatyw społecznych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- prowadzenie usług opiekuńczych (zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, umożliwianie kontaktów z otoczeniem).

W gminie prowadzona jest także działalność mająca na celu aktywizację starszych mieszkańców Strykowa i okolic. W ramach Ośrodka Kultury i Rekreacji w Strykowie, od 1996 roku prowadzony jest Chór Seniora Echo, którego członkowie biorą aktywny udział w wydarzeniach lokalnych oraz zewnętrznych uroczystościach i przeglądach organizowanych na terenie województwa łódzkiego i poza nim.

W ramach działalności Domu Kultury w Niesułkowie utworzony został Klub Seniora „Nasza Ferajna”, który cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców Niesułkowa i okolic. Seniorzy biorą udział w regularnych spotkaniach, warsztatach komputerowych, zajęciach plastycznych, gimnastyce, kursie tańca towarzyskiego, uroczystościach z okazji Dnia Seniora czy wspólnej zabawie w ramach wieczoru andrzejkowego, itp. W ramach działań Dom Kultury w Niesułkowie prowadzony jest także zespół „Lipkowianka” działający od 1987 roku, w skład którego obecnie wchodzi 12 osób.

2.5. Charakterystyka rynku pracy

Obecnie na terenie Gminy Stryków działają 4, wymienione niżej, parki przemysłowe. Zatrudnienie w firmach prowadzących działalność na ich terenie znajduje około 2 500 osób

- SEGRO Logistics Park Stryków – największy park logistyczny w Europie Centralnej,
- Diamond Business Park Stryków,
- Panattoni Park Stryków,
- ProLogis Park Stryków.

Na terenie gminy na ponad 400 ha ulokowali się krajowi i światowi liderzy pochodzący ze: **Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Finlandii, Holandii, USA czy Francji.**

W branży logistycznej działają m.in.:

- Raben Polska,
- Hellman Worldwide Logistics,
- CEI Poland Sp. z o.o.,
- Spedimex Sp. z o.o.,
- AL. PI Polonia Sp. z o.o.,
- CAT LC Polska.

W branży motoryzacyjnej:

- Truck&Trailer Center,
- Gobain Sekurit HanGlas Sp. z o.o.,
- VALEO Service Eastern Europe.

Usługi przewozu paczek świadczą:

- DPD Polska,
- GLS Polska,
- UPS Polska.

Branżę budowlaną reprezentują:

- Hermann Kirchner Polska Sp. z o.o.,
- Eurovia Polska S.A,
- Go-Trakt,
- Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów „ERBEDIM”,
- Tech-Bud Sp. z o.o..

W branży farmaceutycznej swą siedzibę ma firma Lek S.A. w ramach Grupy Sandoz.

W branży spożywczej działają:

- LIDL Polska Sp. z o.o.,
- CD Excellence S.A.

W branży innowacyjnych technologii m.in.:

- Spółka Rittal GmbH & Co. KG,
- Corning Cable System Polska sp. z o.o.,
- SWM - Poland Sp. z o.o.,
- Prowell sp. z o.o..

Na rozwój gospodarczy gminy znacząco wpłynęło także utworzenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Jak wynika z danych GUS, z 2014 roku, w Gminie Stryków na 1 000 mieszkańców, zatrudnienie miało 561 osób, co jest wynikiem bardzo korzystnym szczególnie z perspektywy całego powiatu zgierskiego gdzie zatrudnionych na 1 000 mieszkańców było jedynie 191 osób. Z analiz Powiatowego Urzędu Pracy w Zgierzu wynika, że poziom bezrobocia w powiecie systematycznie obniża się. W grudniu 2014 roku zarejestrowane w UP w Zgierzu były 8 624 osoby (4221 kobiet i 4403 mężczyzn), gdzie w grudniu 2013 roku liczba ta była o 2 863 osoby wyższa. Oznacza to spadek liczby bezrobotnych aż o 24,9%. Bezrobocie wśród kobiet zmniejszyło się o 21,3%, a wśród mężczyzn o 28,1%. Stopa bezrobocia w powiecie spadła od stycznia do grudnia 2014 roku o 4,6% (z 19,1% do 14,5%), co na tle województwa łódzkiego jest wynikiem bardzo dobrym (stopa bezrobocia w Województwie spadła w tym samym czasie o 2,6%, z poziomu 14,5% do 11,9%).

Z najnowszych danych statystycznych dla powiatu zgierskiego wynika, że w listopadzie 2015 roku zarejestrowanych było 7 602 osób bezrobotnych (w tym 1 129 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku), co w stosunku do grudnia 2014 oznacza spadek tej liczby o 1 002 osoby.

Gmina Stryków na tle innych gmin z terenu powiatu zgierskiego pod względem stopy bezrobocia wypada dobrze co pokazuje poniższa tabela 7.

Tabela 7. Bezrobocie na terenie powiatu zgierskiego (na XI 2015 r.)

Gmina	Bezrobocie
Gmina Parzęczew	3,40%
Gmina miejsko-wiejska Stryków	5,40%
Miasto i gmina Głowno	14,10%
Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki	18,20%
Miasto i gmina Ozorków	19,10%
Miasto i gmina Zgierz	39,80%

Źródło: PUP w Zgierzu

Ogromny wpływ na rynek pracy w Gminie Stryków ma ciągły rozwój nowych stref inwestycyjnych, które dzięki swojemu atrakcyjnemu położeniu i dogodnej infrastrukturze transportowej stanowią atrakcyjną ofertę dla nowych inwestorów.

Pracownicy socjalni MGOPS systematycznie podejmuje pracę socjalną z osobami bezrobotnymi. Do 2015 r. realizowano program „Jesteśmy razem”, współfinansowany z środków UE, którego celem była szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wymierne znaczenie w walce z problemem bezrobocia ma również działalność Jednostki Robót Publicznych w Strykowie, która organizuje roboty publiczne i prace interwencyjne dla bezrobotnych mieszkańców gminy.

2.6. Uzależnienia

Działania profilaktyczne, dotyczące w szczególności problemów alkoholowych i uzależnień koordynowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i finansowane z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Jak wynika z analizy gminnych programów przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stryków oraz gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Stryków, kwoty finansowania działań profilaktycznych sukcesywnie zwiększają się w kolejnych latach co obrazuje poniższa tabela 8.

Tabela 8. Kwoty finansowania gminnych programów profilaktycznych pochodzące z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2016

PROGRAM	2013	2014	2015	2016
Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	150 000,00 zł	185 000,00 zł	190 000,00 zł	197 000,00 zł
Gminny program przeciwdziałania narkomani	10 000,00 zł	15 000,00 zł	18 000,00 zł	18 000,00 zł

Źródło: Gminne programy: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2013, 2014, 2015, 2016

Statystyki działania Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiono w poniższej tabeli 9.

Tabela 9. Statystyki działania Punktu Konsultacyjnego przy GKRPA w latach 2012-2014

POMOC	Liczba osób korzystających z pomocy			Liczba porad	
	2014	2013	2012	2014	2013
Osobom z problemem alkoholowym	50	88	87	462	351
Dorostym członkom rodziny osób z problemem alkoholowym	57	55	48	209	287
Osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	19	23	30	59	100
Osobom stosującym przemoc w rodzinie	46	11	23	124	132

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Stryków funkcjonuje 1 stowarzyszenie abstynenckie, 1 grupa AA, 1 grupa AL-ANON, których działalność udziela wsparcia uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom.

W ramach działań profilaktycznych skierowanych przede wszystkim do uczniów szkół z terenu Gminy Stryków, podejmowano różnego rodzaju przedsięwzięcia mające na celu promocję pozytywnych wzorców zachowań i zdrowego stylu życia. Do działań tych należały między innymi:

- prelekcje, pogadanki, spektakle profilaktyczne (956 uczniów w roku 2012; 1110 uczniów w roku 2013; 1245 uczniów w roku 2014),
- festyny i imprezy plenerowe (liczba odbiorców: 1 175 osób w 2014 roku),
- imprezy sportowe (liczba odbiorców: 40 osób w 2014 roku),
- kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych (100 uczestników w 2012 roku; 23 uczestników w 2013 roku; 22 uczestników w 2014 roku).

Tylko w 2015 roku w Gminie Stryków realizowano liczne działania profilaktyczne skupiające się przede wszystkim wokół tematu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy. Należały do nich:

- prelekcje organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Strykowie,
- gminna olimpiada wiedzy ekologicznej,
- konkurs „Stop pijanym kierowcom”,
- Igrzyska rodzinne,
- konkurs plastyczny „Rodzina bez przemocy”,
- obóz terapeutyczny dla rodzin,

- warsztaty dla dzieci i młodzieży uczące asertywności i propagujące styl życia wolny od dopalaczy.

Wszystkie szkoły na terenie gminy zaangażowane są w działania profilaktyczne związane z profilaktyką uzależnień czy promowaniem zdrowego stylu życia.

Działania **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** polegają w szczególności na:

- zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielaniu rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wpieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2.7. Bezpieczeństwo publiczne, przemoc w rodzinie

W Gminie Stryków funkcjonują:

- Komisariat Policji w Strykowie,
- Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Strykowie,
- Ochotnicze Straże Pożarne (Stryków, Kiełmina, Dobra, Koźle, Swędów, Warszawice, Lipka, Ługi, Gozdów, Bratoszewice).

Zadaniem powyższych jednostek jest stanie na straży porządku publicznego i zapewnianie mieszkańcom gminy poczucia bezpieczeństwa. Miasto i gmina są dobrze zabezpieczone na wypadek sytuacji kryzysowych, w gminie działa także całodobowe centrum reagowania kryzysowego. W budżecie Gminy na 2013 rok wydatki zaplanowane na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły 483 230,00 zł co stanowiło 0,9% całości wydatków. W budżecie Gminy na 2014 rok wydatki zaplanowane na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły 690 551,71 zł co stanowiło 1,2% całości wydatków. W budżecie Gminy na 2015 rok wydatki zaplanowane na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły 655 086,04 zł co stanowiło 1,0% całości wydatków. W budżecie Gminy na 2016 rok wydatki zaplanowane na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wyniosły 771 197,18 zł co stanowiło 1,2% całości wydatków. Można zatem zaobserwować, z perspektywy ostatnich 4 lat, ogólną rosnącą

tendencję dla wydatków Gminy na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – porównując plany na rok 2013 a 2016 wydatki zwiększyły się o 287 967,18 zł.

Tabela 10. Dane dotyczące wybranych przestępstw na terenie Gminy Stryków w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Przestępstwa - ogółem	375	386	353	271	220
Wskaźnik wykrywania	72,50%	66,30%	64,00%	63,10%	64,25%
Kradzieże	79	106	103	81	59
Kradzież w włamaniem	47	45	22	27	18
Rozbój	4	2	1	2	-
Bójka i pobicie	7	4	5	2	3

Źródło: KPP w Zgierzu

Jak wynika z zamieszczonej powyżej Tabeli 10, ogólna liczba przestępstw rejestrowanych od roku 2012 sukcesywnie spada. W ciągu 4 lat liczba przestępstw zmniejszyła się z 386 do 220. Wskaźnik wykrywania przestępstw utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie ok. 64%. Bardzo pozytywny jest fakt, iż na przestrzeni kilku ostatnich lat wyraźnie zmniejszyła się liczba kradzieży z włamaniem (z 47 w 2011 roku do 18 w roku 2015) natomiast bójki i pobicia mają charakter incydentalny

Na ocenę poczucia bezpieczeństwa ma wpływ także jakość opieki zdrowotnej. Na terenie gminy działa 8 zakładów opieki zdrowotnej znajdujących się w Niesułkowie, Dobrej, Bratoszewicach i Strykowie. Od lipca 2013 roku nocną i świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców Gminy Stryków świadczą Wojewódzkie Stacje Ratownictwa Medycznego w Zgierzu i Głownie. Wszystkie placówki są dobrze wyposażone, zatrudniają lekarzy różnych specjalizacji co umożliwia wielu mieszkańcom leczenie specjalistyczne bez konieczności podróżowania do większych miast. Problemem jest, podobnie jak w całym kraju, długość oczekiwania na wizytę u specjalisty finansowaną w ramach NFZ.

W Gminie Stryków podejmowane są interdyscyplinarne działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy dla osób uwikłanych w problem przemocy poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków na lata 2012-2016.

Zasoby Gminy Stryków w zakresie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, asystent rodziny),
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnia Uzależnień Punkt Konsultacyjny (terapeuci uzależnień),
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i dla Osób w Kryzysie (terapeuta, psycholog),
- Placówki oświatowe i kulturalne (uczniowie, kadra pedagogiczna, rodzice),
- Policja,
- Służba zdrowia,
- Urząd Miejski,
- Sąd Rejonowy w Zgierzu (kuratorzy społeczni i zawodowi),

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu,
- Stowarzyszenie, organizacje pozarządowe, fundacje,
- Świetlica Środowiskowa.

W 2014 roku w Zespole Szkół nr 1 w Strykowie oraz w Zespole Szkół nr 2 w Bartoszewicach, prowadzono warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy pt. „Przemoc stosujesz życie swoje i innym marnujesz”, w których łącznie udział wzięło 149 osób. Uczniowie III klasy gimnazjum wzięli udział w spotkaniu w Zakładzie Karnym w Łowiczu, którego celem było uświadomienie skutków niekontrolowanej agresji i przemocy. Na tle innych placówek oświatowych wyróżniły się szczególnie: Szkoła Podstawowa w Koźlu, Szkoła Podstawowa nr 1 w Strykowie, Zespół Szkół nr 2 w Bartoszewicach, Szkoła Podstawowa w Dobrej, Niepubliczne Przedszkole Św. Rodziny w Niesułkowie, Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP w Strykowie oraz Przedszkole Samorządowe w Strykowie, w których organizowano liczne zajęcia dotyczące przeciwdziałania zjawisku agresji i przemocy oraz akcje informacyjne dla uczniów i rodziców. Zajęcia dla uczniów miały charakter grupowy i indywidualny, były dostosowane do wieku i potrzeb uczniów.

2.8. Kultura i oświata

W roku szkolnym 2014/2015 na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

- Kluby dziecięce: 2 (od września 2016 r.: 1 klub dziecięcy i 1 żłobek)
- Placówki wychowania przedszkolnego: 4 przedszkola (1 samorządowe, 3 niepubliczne)
- Szkoły podstawowe: 6 (4 samodzielne, 2 funkcjonujące w ramach zespołu szkół)
- Gimnazja: 3 (1 samodzielne, 2 funkcjonujące w ramach zespołu szkół)
- Szkoły ponadgimnazjalne: 1 (Zespół Szkół nr 1 w Bartoszewicach)
- Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Dobieszkowie

Liczba uczniów przypadających na 1 oddział edukacyjny, w szkołach podstawowych wyniosła 16, a w gimnazjach – 21.

Na terenie miasta Stryków funkcjonuje 1 gminna biblioteka publiczna a na terenie gminy 5 filii, które zrzeszają łącznie 1 965 czytelników, co stanowi 16% wszystkich mieszkańców.

Działalność kulturalną i artystyczną wspierają Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie oraz Dom Kultury w Niesułkowie. W ramach działalności OKiR funkcjonują:

- Zespół tańca współczesnego „Agat”
- Zespół Tańca Towarzyskiego „TWIX”
- Chór Seniora „Echo”
- Estradowa Orkiestra Miasta Gminy Stryków
- Zespół Wokalny „SING”
- Grupa Teatralna „POD SCENĄ”

Prowadzony jest także kurs tańca towarzyskiego dla dorosłych oraz gimnastyka zdrowotna dla seniorów.

Dom Kultury w Niesułkowie organizuje zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób starszych. Dużym zainteresowaniem cieszy się Klub Seniora „Nasza Ferajna” zrzeszający obecnie około 40 osób oraz zespół „Lipkowianka” w skład którego wchodzi 12 osób. W chwili obecnej trwają konsultacje społeczne oraz dyskusja władz gminnych na temat budowy nowego Centrum Kultury w Strykowie oraz budowy obiektu oświatowo-sportowego z nową szkołą podstawową.

Prócz zadań charakterystycznych dla określonych klubów i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Stryków, wartością dodaną ich funkcjonowania jest jednoczenie społeczności lokalnych, budowanie poczucia wspólnoty i odpowiedzialności, wymiana doświadczeń oraz udzielanie wsparcia ich członkom. Niejednokrotnie działania inicjowane oddolnie, przez społeczności lokalne, przynoszą lepsze rezultaty i cieszą się większym zainteresowaniem niż działania realizowane „z urzędu”. Dlatego też rolą Gminy Stryków jest dbanie o funkcjonujące kluby i stowarzyszenia, wspieranie ich działalności i zachęcanie lokalnych społeczności do dalszego zaangażowania w działalność profilaktyczną, kulturalną i sportową.

Na terenie Gminy Stryków działają między innymi następujące kluby, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich i jednostki ochotniczej straży pożarnej:

- Stowarzyszenie Klubu Abstynenckiego PRZYSZŁOŚĆ – Stryków.
- GOLF PALACE & COUNTRY CLUB – Wola Błędowa.
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PLOCENTRUM – Stryków.
- Stowarzyszenie KOŹLE – NASZ DOM – Koźle.
- Stowarzyszenie Charytatywne przy Parafii Św. Marcina – Stryków.
- Stowarzyszenie SUKCES-MŁODZIEŻ-STRYKÓW – Stryków.
- Stowarzyszenie Ogrodów Działkowych DOBRA NOWINY – Dobra Nowiny.
- Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP, Koło w Strykowie – Stryków.
- Związek Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Koło w Strykowie – Stryków.
- Koło Pol. Stow. na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Oddz. w Strykowie – Stryków.
- Liga Ochrony Przyrody, Oddział w Strykowie – Stryków.
- Klub Ekologiczny AQVA W DOBREJ – Dobra.
- Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Warszawice-Cesarka RAZEM – Warszawice.
- Strykowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży w Strykowie – Stryków.
- Stowarzyszenie KLUB – Sosnowiec-Pieńki.
- Strykowska Grupa Motocyklowa – Stryków.
- Stowarzyszenia Wędkarzy ZALEW w Strykowie – Strykowie.
- Stowarzyszenie Przyjaciół Bratoszewic – Bratoszewice.
- Stowarzyszenie Strykowanie dla Rozwoju – Stryków.
- Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego ZA MIASTEM – Dobra Nowiny.
- Stowarzyszenie przy Parafii Św. Doroty NADZIEJA – Dobra.
- Stowarzyszenie MAŁA OJCZYŻNA – Dobra.
- Fundacja HORACY – Lipa.

- Fundacja PAŁAC BRATOSZEWICE – AKADEMIA FUTBOLU – Bratoszewice.
- Fundacja BŁĘKITNA – Imielnik Stary.
- Klub Ekologiczny TERRA – Stryków.
- Klub Europejski EURO-KLUB – Bratoszewice.

Kluby sportowe:

- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Dobrej – Stryków.
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Koźle – Koźle.
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy BRATOSZEWICE – Bratoszewice.
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy DWÓJKA w Strykowie – Stryków.
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy AGRONOM – Bratoszewice.
- Uczniowski Klub Sportowy DOBIESZKÓW – Dobieszków.
- Uczniowski Klub Sportowy LEŚNY CZAR – Dobieszków.
- Ludowy Klub Sportowy KOŹLE – Koźle.
- Ludowy Klub Sportowy OGNIKI KOŹLE – Koźle.
- Dobrski Klub Sportowy VIKTORIA w Dobrej – Stryków.
- Łódzkie Centrum Okinawa Shorin – Ryu Karate i Kobudo BUSHI – Smolice.
- Bractwo Konne Św. Marcina w Strykowie – Kłęk.
- Ludowy Klub Sportowy STRUGA DOBIESZKÓW – Stary Imielnik.
- Ludowy Klub Sportowy OLIMPIA w Tymiance – Tymianka.
- Ludowy Klub Sportowy HURAGAN w Swędowie – Swędów.
- Klub Sportowy Gozdów – Gozdów.
- Bratoszewicki Klub Sportowy – Bratoszewice.
- Ludowy Klub Sportowy Pludwiny – Pludwiny.
- Ludowy Klub Sportowy POLONIA Niesułeków – Lipka.
- Jeździecki Klub Sportowy JANTAR – Smolice.
- Klub Sportowy POWSTANIEC DOBRA – Dobra Nowiny.
- Klub Sportowy DOBRA NOWINY – Dobra Nowiny.
- Stowarzyszenie Klub Biegowy POWSTANIEC – Dobra.
- Miejski Klub Sportowy ZJEDNOCZENI – Stryków.
- TK Basket Stryków.

Koła Gospodyń Wiejskich:

- Na terenie Gminy Stryków funkcjonuje 19 Kół Gospodyń Wiejskich w miejscowościach: Anielin, Anielin Swędowski, Bratoszewice, Ciołek, Gozdów, Imielnik Stary, Koźle, Lipka, Ługi, Niesułeków Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Smolice, Swędów, Tymianka, Wrzask, Warszewice, Zagłoba, Zelgoszcz.

Ochotnicza Straż Pożarna:

- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej działające na terenie Gminy Stryków:
OPS w Strykowie, OPS w Bratoszewicach, OPS w Kiełminie, OSP w Dobrej, OSP w Gozdowie,
OSP w Koźlu, OSP w Swędowie, OPS w Ługach, OSP w Lipce

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

2.9. Infrastruktura komunikacyjna

Dużą rolę w zasiedlaniu gminy przez nowych mieszkańców odgrywa infrastruktura komunikacyjna. Prócz dobrze rozwiniętej sieci dróg krajowych i wojewódzkich, w gminie funkcjonuje autobusowa sieć komunikacyjna oferująca połączenia autobusowe z miastem wojewódzkim – Łodzią oraz z Aleksandrowem Łódzkim oraz Zgierzem. Na terenie gminy funkcjonuje także komunikacja lokalna, obejmująca obszar Gminy Stryków oraz częściowo także Gminy Głowno. Połączenia te są dofinansowywane z budżetu Gminy Stryków. Niemniej jednak liczba połączeń jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców – występują dość duże utrudnienia szczególnie w godzinach porannych i popołudniowych, oraz w weekendy, co jest szczególnie zauważane przez mieszkańców korzystających z transportu publicznego w ramach dojazdu i powrotu z pracy.

Aby zapewnić dalszy, harmonijny rozwój gminy we wszystkich obszarach, konieczne jest poszukiwanie inwestorów oferujących w szczególności budowę nowych osiedli mieszkaniowych i rozwój infrastruktury komunikacyjnej, które umożliwiłyby młodym ludziom mieszkanie na terenie gminy z możliwością podejmowania pracy w jej obrębie oraz w obrębie miasta wojewódzkiego. Jak wynika z analiz przeprowadzonych przez GUS w 2014 roku, Gmina Stryków uzyskała pierwszą lokatę spośród wszystkich gmin powiatu zgierskiego w zakresie dochodów własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca, oraz wydatków z budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Dobra sytuacja finansowa gminy powinna być jednym z czynników zachęcających młodych ludzi do osiedlania się na jej terenie.

2.10. Sport i turystyka

Gmina Stryków jest nastawiona głównie na budowanie sieci inwestorów, których działalność umożliwi zwiększenie zatrudniania i rozwój infrastruktury mieszkaniowej, transportowej i kulturalnej regionu. Niemniej jednak równie istotne jest także wykorzystanie atrakcyjnego położenia turystycznego, umożliwiającego rozwój turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

W gminie funkcjonują następujące miejsca noclegowe:

- Hotel 500 w Strykowie,
- Hotel Dobieszków przy Ośrodku Szkolenia Zawodowego,
- Hotel Villa Garden w Swędowie,
- Agroturystyka Alicja i Włodzimierz Szczepaniak w Cesarce,
- Agroturystyka Krystyna i Arkadiusz Przygodzcy w Dobrej,
- Agroturystyka Teresa Kapusta w Kalinowie,
- Pensjonat przy Klubie Jeździeckim JANTAR w Smolicach,
- Ośr. Szkoleniowo-Konferencyjny Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach.

Ciekawą atrakcją Strykowa jest tor motocrossowy o długości 1 170 metrów. W gminie działa klub sportowy „Zjednoczeni”, który prowadzi m.in. sekcję motocrossu. Posiadanie tego rodzaju obiektów powinno zaowocować prężną organizacją różnego rodzaju wydarzeń zreszających pasjonatów tej dziedziny sportu, która również wpłynęłaby na zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy i okolic.

Na terenie Gminy Stryków funkcjonuje dobrze rozwinięta turystyka konna. Przez gminę przebiega Łódzki Szlak Konny. Zaplecze turystyki konnej obejmuje następujące podmioty:

- Folwark „Klęk”,
- Klub Jeździecki „Bractwo konne św. Marcina”,
- Stajnia „Dobra Nowiny”,
- Stadnina koni „Juna”,
- Stajnia „Skrawek Nieba”,
- Jeździecki Klub Sportowy „Jantar”,
- Stadnina koni „Marengo”,
- Stajnia „KaPi”,

Obiekty sportowe funkcjonujące na terenie Gminy Stryków, dostępne dla mieszkańców to:

- Sala Gimnastyczna w Niesułkowie,
- Sala Gimnastyczna w Dobrej,
- Siłownia przy Ośrodku Kultury i Rekreacji w Strykowie,
- Place zabaw i Skatepark przy zalewie w Strykowie,
- Obiekt sportowy w Bratoszewicach,
- Boisko ORLIK wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Strykowie,
- Tor motocrossowy,
- Place zabaw,
- Stadion przy ul. Brzezińskiej w Strykowie.

2.11. Warunki mieszkaniowe

Duże znaczenie w kontekście wyboru gminy jako miejsca zamieszkania mają warunki lokalowe. W 2013 roku na terenie gminy oddano 39 mieszkań na 10 tys. mieszkańców, co jest wskaźnikiem niższym w stosunku do liczby mieszkań oddanych w powiecie (44 mieszkania na 10 tys. mieszkańców). Wskaźnik ten uległ także dość znacznemu obniżeniu w porównaniu do roku poprzedniego (w 2012 r. oddano do użytku 47 mieszkań na 10 tys. ludności).

W grudniu 2015 roku rozpoczęto realizację gminnej inwestycji budowy domu wielorodzinnego wraz z infrastrukturą. Będzie to dom trzykondygnacyjny z przeznaczeniem na mieszkania komunalne. Budynek posiadać będzie 29 mieszkań o zróżnicowanych metrażach. Powierzchnia zabudowy wyniesie 646,0 m² a kubatura 6 751,4 m³. W obiekcie przewidziano wewnętrzne instalacje: wody zimnej i ciepłej wody użytkowej, kanalizacyjną, centralnego ogrzewania wraz z wyposażeniem kotłowni, instalację gazową, elektryczną i teletechniczną. Zakres inwestycji obejmuje również zagospodarowanie terenu oraz wykonanie infrastruktury zewnętrznej: budowę przyłączy wodnego i kanalizacyjnego, doziemnej instalacji gazowej, wewnętrznej elektrycznej linii zasilającej, budowę oświetlenia terenu, wykonanie zjazdu z drogi powiatowej, drogi dojazdowej, chodników, miejsc parkingowych, placu gospodarczego oraz pochylni dla niepełnosprawnych. Zakończenie realizacji planowane jest na sierpień 2017. Inwestycja finansowana jest ze środków własnych gminy.

2.12. Diagnoza sytuacji społecznej z perspektywy przedstawicieli placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Stryków

Niniejsza część stanowi uzupełnienie danych o Gminie Stryków uzyskanych z zasobów gminnych oraz badania ankietowego mieszkańców o informacje pochodzące od przedstawicieli funkcjonujących na terenie gminy placówek oświatowych. W dniach 16-17.12.2015 kontaktowano się telefonicznie

z dyrektorami i/lub pedagogami następujących instytucji:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie.
- Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej.
- Szkoła Podstawowa im. Gen. Dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu.
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesuławie.
- Przedszkole Samorządowe w Strykowie.
- Zespół Szkół nr 1 w Strykowie.
- Zespół Szkół nr 1 w Bratoszewicach.
- Zespół Szkół nr 2 w Bratoszewicach.
- Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie.
- Dom Kultury w Niesuławie.

W trakcie rozmów poruszano takie tematy jak:

- używanie, nadużywanie przez dzieci i młodzież: alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych,
- szkodliwe używanie przez uczniów Internetu/gier komputerowych,
- problemy wychowawcze, społeczne czy psychiczne uczniów,
- problemy uczniów w relacjach z rodzicami,
- problemy uczniów związane z dostrzeganą w środowisku szkolnym niewydolnością wychowawczą, zaniedbaniami, przemocą w rodzinie,
- innych spostrzeganych trudności i problemów w środowisku szkolnym w pracy z dziećmi i rodzicami,
- ocena współpracy placówki i innymi lokalnymi instytucjami (UM, Policja, GKRPA, ZI ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Najistotniejsze dostrzegane przez rozmówców problemy w zakresie uzależnień to nadużywanie przez znaczną część uczniów Internetu i gier komputerowych, przy braku lub niewielkiej kontroli rodzicielskiej oraz zagrożenie wynikające z różnych form cyberprzemocy przez bezrefleksyjne korzystanie niektórych uczniów z Sieci. Problem używania przez uczniów różnych środków psychoaktywnych wydaje się być zjawiskiem marginalnym w szkołach podstawowych. Z kolei w szkole średniej dochodzą do nauczycieli sporadyczne sygnały używania przez niektórych uczniów środków psychoaktywnych (głównie alkoholu i dopalaczy).

W kwestii zagadnień wychowawczych, społecznych i emocjonalnych część rozmówców zgłaszała problemy nadpobudliwości, niskiej wrażliwości emocjonalnej uczniów i odporności psychicznej, trudności w kontaktach z rówieśnikami oraz coraz częściej występujących roszczeniowych postawach uczniów jak i rodziców.

W Gimnazjach sygnalizowane były problemy agresywnych zachowań uczniów, braku tolerancji i szacunku względem innych.

Duża część rozmówców wykazywała na problemy w relacji nauczyciel-rodzic. Rodzice coraz częściej uważają, że wyłącznie szkoła odpowiada za wychowanie dziecka i za różne trudne zachowania często obwinia się pedagogów. Dzieci coraz częściej wyręczane są przez rodziców w najprostszych czynnościach. Rodzice coraz mniej czasu spędzają razem z dziećmi. Zdarzają się sytuacje nieadekwatnych postaw rodzicielskich polegających najczęściej na braku lub niewielkich wymaganiach stawianych dzieciom.

Wszyscy przedstawiciele gminnych jednostek oświatowych dobrze lub wysoko oceniali współpracę w innych instytucjach, szczególnie z Urzędem Miejskim, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, kościołami, kuratorem sądowym. Z kolei Zespół Szkół nr 1 wskazywał na potrzebę budowy własnej sali gimnastycznej.

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH IDENTYFIKOWANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY STRYKÓW NA PODSTAWIE BADANIA ANKIETOWEGO

3.1. Metodologia badania mieszkańców

Na potrzeby badania ankietowego mieszkańców, przy świadomości najistotniejszych w obecnych czasach zagrożeń społecznych oraz zadań na gruncie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na instytucje samorządów gminnych, pytania/stwierdzenia pogrupowano w 5 działach:

1. Problemy w środowisku lokalnym,
2. Alkohol,
3. Narkotyki i dopalacze,
4. Bezpieczeństwo,
5. Przemoc w rodzinie.

Na wstępie ankiety mieszkańcy zostali wprowadzeni w badanie następującymi słowami:

„Poniższa ankieta jest w pełni anonimowa i dobrowolna. Odpowiedzi w niej udzielone będą służyć zebraniu informacji statystycznych na temat niebezpieczeństw i problemów dotyczących terenu miasta i Gminy Stryków. Zebrane w ten sposób dane mają na celu umożliwienie lokalnemu samorządowi zaplanowanie i przeprowadzenie skutecznych działań profilaktycznych, które w przyszłości wpłyną na zwiększenie bezpieczeństwa i ograniczenie zagrożeń w Państwa środowisku.

Prosimy o wypełnienie ankiety przez zakreślenie wybranej odpowiedzi lub wpisanie odpowiedzi w wolne pole.”

Dalej zadaniem badanych było podanie podstawowych informacji na temat wieku oraz płci.

Następnie badani udzielali odpowiedzi w 5 kolejnych działach:

1. Problemy w środowisku lokalnych

W tej części zadaniem ankietowanych było wykazanie na 2 listach identycznych problemów społecznych tych, które w ich opinii są najistotniejsze, a które najmniej istotne. Badani na każdej z 2 list wybierali 3 problemy. Dzięki temu uzyskano ogólny obraz zagrożeń dostrzeganych przez mieszkańców w lokalnym środowisku. Poniżej przedstawiono listę prezentowanych mieszkańcom problemów:

- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Przemoc domowa
- Uzależnienie od Internetu
- Narkomania
- Przestępczość
- Piractwo drogowe
- Rozbite rodziny
- Problemy mieszkaniowe

2. Alkohol

Odpowiedzi udzielane przez mieszkańców w tej części ankiety ukazują ogólne tendencje i nawyki dotyczące rodzaju i częstości spożywanego alkoholu w pytaniach:

1. Jaki alkohol najczęściej Pani/Pan spożywa?

- a. Piwo
- b. Wino
- c. Drinki
- d. Wódkę
- e. Inne

2. Jak często spożywa Pani/Pan alkohol?

- a. W ogóle nie piję
- b. Piję 1-4 razy w roku
- c. Piję 5-10 razy w roku
- d. Piję 1-2 razy w miesiącu
- e. Piję raz w tygodniu
- f. Piję częściej niż raz w tygodniu

Trzecie pytanie miało na celu ukazanie postrzeganych przez mieszkańców zmian na przestrzeni ostatnich 15 lat dotyczących:

- Spożywania alkoholu wśród dorosłych,
- Spożywania alkoholu wśród nieletnich,
- Widoku osób pijących alkohol w miejscach publicznych.

Mieszkańcy, na każde z powyższych zagadnień mogli udzielić odpowiedzi: Zwiększyło się lub jest częstszy/Nie zmieniło się lub nie zmienił się/Jest rzadsze lub jest rzadszy

Kolejne 4 pytania/stwierdzenia w tym dziale miały za zadanie zdiagnozować podstawowe, najczęściej wyznawane i pogłębiające problem, stereotypowe przekonania dotyczące choroby alkoholowej:

4. Przy odpowiedniej terapii można całkiem wyleczyć się z alkoholizmu?

(Odpowiedzi: TAK/NIE)

5. Problem alkoholizmu dotyczy wyłącznie rodzin w trudnej sytuacji materialnej?

(Odpowiedzi: TAK/NIE)

6. Alkoholizm to szczególnie problem dla:

(Odpowiedzi: Osoby uzależnionej; Rodziny osoby uzależnionej; Całej społeczności lokalnej; Lokalnych władz)

7. Uzależniają tylko alkohole wysokoprocentowe np. wódka – pijąc tylko piwo nie można się uzależnić.

(Odpowiedzi: ZGADZAM SIĘ/NIE ZGADZAM SIĘ)

3. Narkotyki i dopalacze

Odpowiedzi mieszkańców na pytania w tym dziale dotyczą przekonań w temacie szkodliwości dopalaczy w porównaniu z narkotykami, wiedzy o osobach z terenu gminy używających tych niebezpiecznych substancji, a także miejsc gdzie można je nabyć oraz opinii dotyczących obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa i legalizacji.

1. Dopalacze są mniej szkodliwe od narkotyków.
(Odpowiedzi: TAK/NIE)
2. Ile zna Pani/Pan osób z terenu gminy, używających narkotyków lub dopalaczy
(Odpowiedź: wpisana przez osobę badaną wartość liczbowa)
3. Czy wie Pani/Pan gdzie na terenie gminy można kupić narkotyki lub dopalacze?
(Odpowiedzi: TAK/NIE)
4. Uważam, że przepisy i kary w sprawie narkotyków i dopalaczy są:
(Odpowiedzi: Zbyt pobłażliwe/Odpowiednie/Zbyt ostre)
5. W temacie narkotyków i dopalaczy uważam, że:
 - a) Powinno się zalegalizować niektóre narkotyki lub dopalacze
 - b) Powinno się zalegalizować wszystkie narkotyki i dopalacze
 - c) Nie powinno się legalizować żadnych narkotyków i dopalaczy

4. Bezpieczeństwo

Kolejne 2 pytania odnosiły się do ogólnego poczucia bezpieczeństwa oraz ewentualnych przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy:

1. Czy na terenie miasta i gminy czuje się Pani/Pan bezpiecznie?
(Odpowiedzi: TAK/NIE)
2. Proszę uzasadnić, jeśli odpowiedź na poprzednie pytanie brzmi NIE.
(Odpowiedź: Uzasadnienie osoby badanej)

Mieszkańcy mieli w tej części, w trzecim pytaniu, za zadanie ocenę działań lokalnych instytucji na rzecz budowania bezpieczeństwa. Oceniane instytucje to: Urząd Miejski; Policja; Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Każdą z instytucji badany oceniał wybierając jedną z pięciu dostępnych odpowiedzi:

- WYSOKO
- ŚREDNIO
- PRZECIĘTNIE
- NIE WIEM
- NIE ZNAM TEJ INSTYTUCJI

Pytanie brzmiało następująco:

Jak Pani/Pan ocenia skuteczność działań w budowaniu bezpieczeństwa następujących instytucji samorządowych?

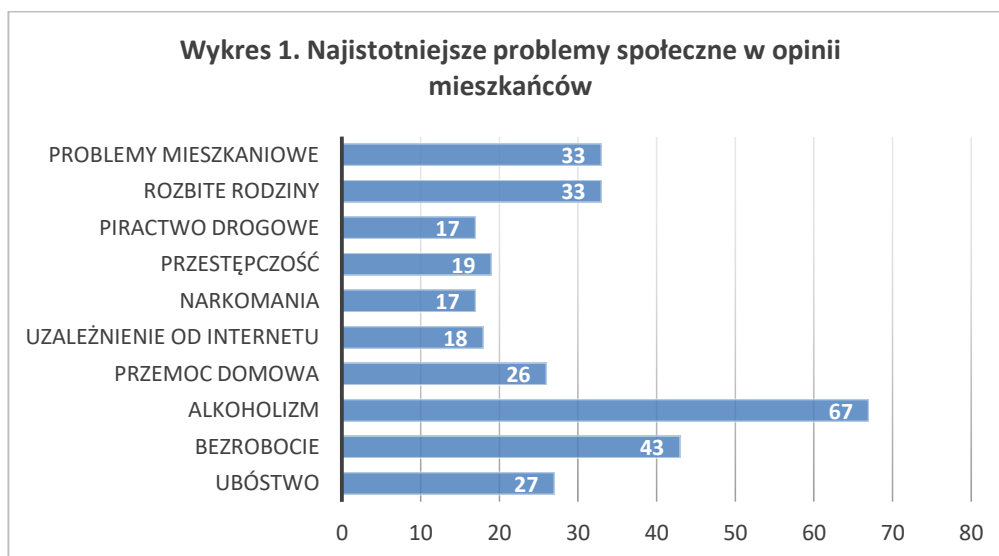
5. Przemoc w rodzinie

W ostatnim dziale mieszkańcy dzielili się podstawowymi przekonaniami dotyczącymi zjawiska przemocy w rodzinie, pod kątem świadomości miejsc na terenie gminy, w których osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą otrzymać pomoc, sposobów reagowania na przejawy przemocy oraz problemu stosowania kar fizycznych przez opiekunów wobec dzieci.

1. Czy wiem w jakich miejscach osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą otrzymać wsparcie?
(Odpowiedzi: TAK/NIE)
2. W jaki sposób zazwyczaj reaguje Pani/Pan na przejawy przemocy?
 - a) Nie reaguję, czuję się bezradny
 - b) Nie reaguję, to nie moja sprawa
 - c) Staję w obronie osoby pokrzywdzonej
 - d) Informuję odpowiednie służby (policję lub prokuraturę)
 - e) Inaczej:
3. Czy zna Pani/Pan przypadki bicia dzieci przez ich opiekunów?
(Odpowiedzi: TAK/NIE)
4. Stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci bywa dobrą metodą wychowawczą.
(Odpowiedzi: TAK/NIE)

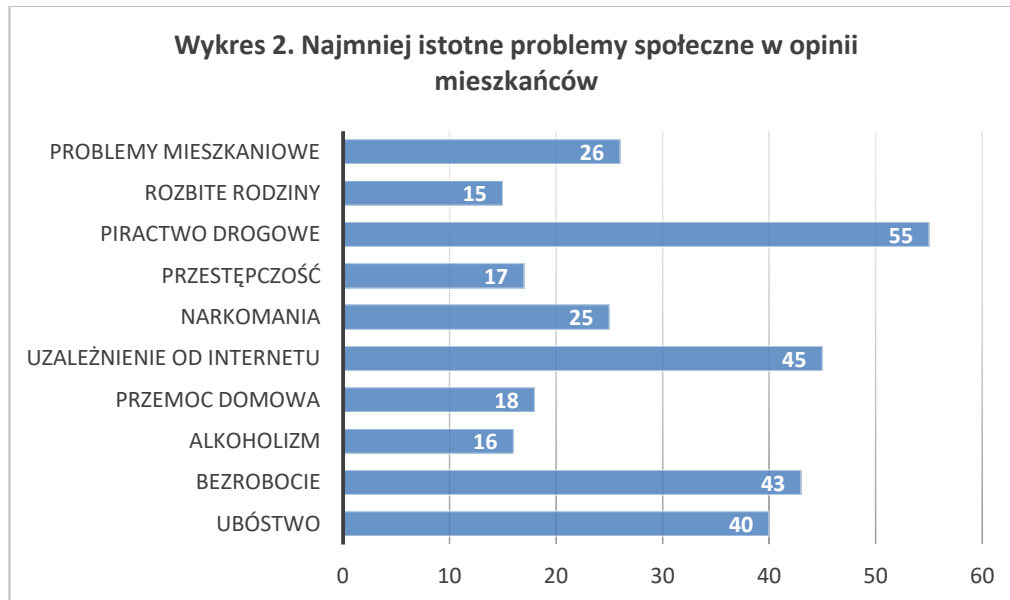

3.2. Wyniki badania bez różnicowania na płeć ankietowanych

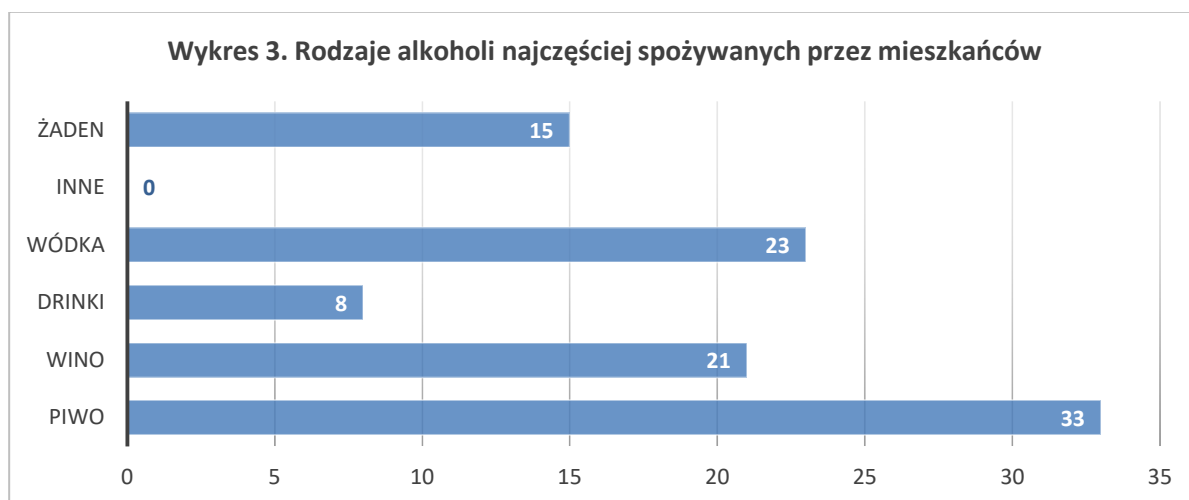
Źródło: opracowanie własne

Dwa pierwsze pytania ankiety dla mieszkańców Gminy Stryków dotyczyły problemów w lokalnym środowisku, w części pierwszej – najistotniejszych problemów społecznych. Każdy respondent z 10 podanych problemów wybierał 3 jego zdaniem najistotniejsze. Zdecydowana większość badanych wskazała na problem alkoholizmu (67 osób), następnie bezrobocie (43). Równie często wskazywano na problemy mieszkaniowe oraz problem rozbitych rodzin (33).

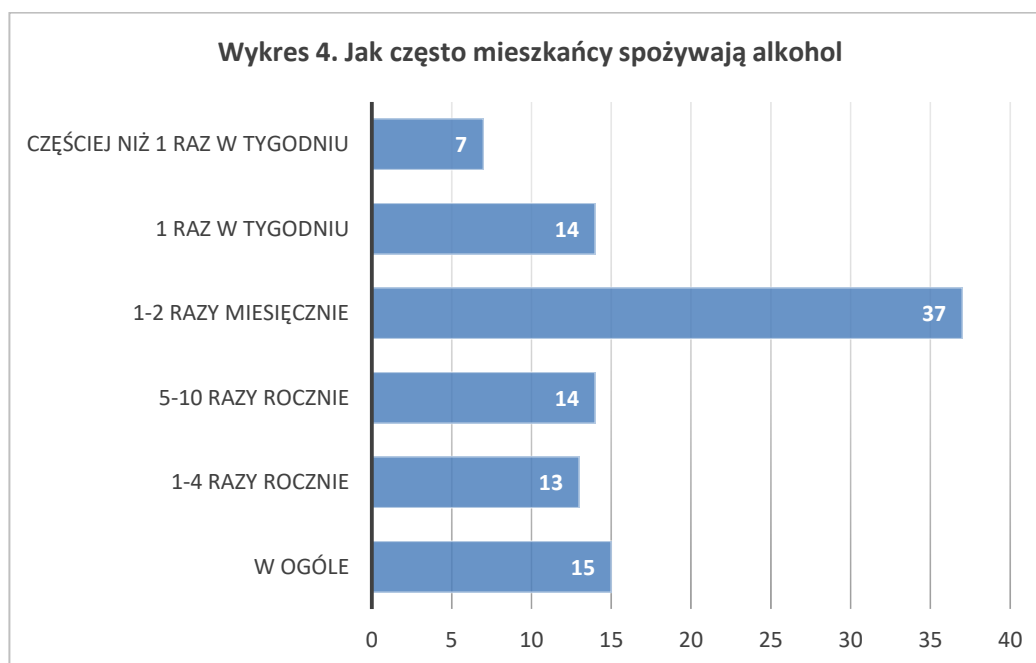
Źródło: Opracowanie własne

W drugiej części dotyczącej problemów w środowisku lokalnym, respondenci zostali poproszeni o wybranie 3 spośród 10 problemów społecznych, które uważają za najmniej istotne. Najwięcej wskazań, a tym samym za najmniej istotny problem uznane zostało piractwo drogowe (55 osób), następnie uzależnienie od Internetu (45) oraz bezrobocie (43).

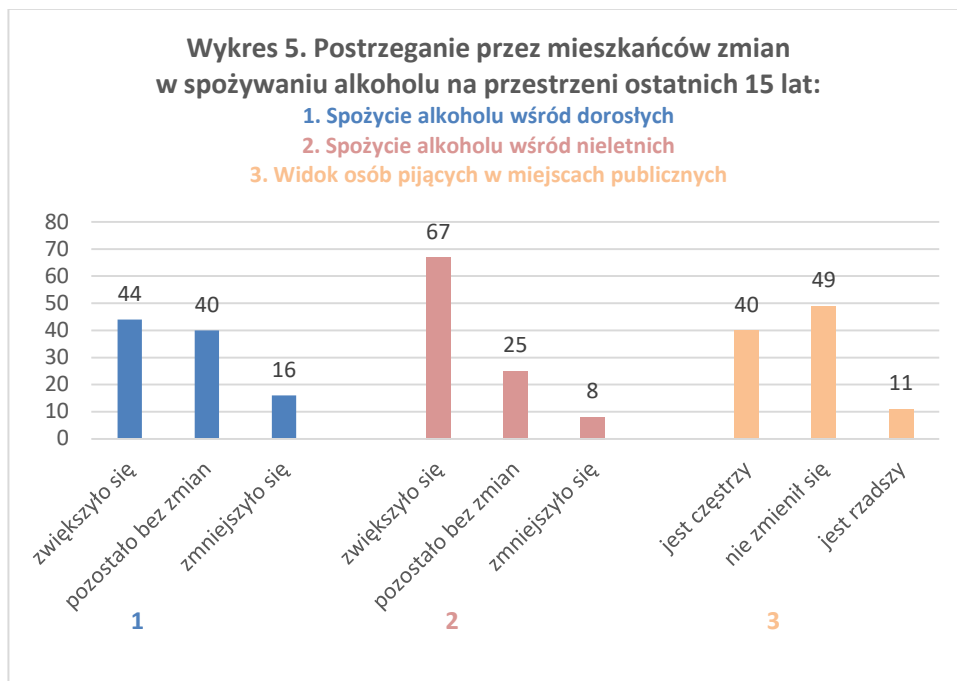
Źródło: Opracowanie własne

Następne pytania w ankiecie dotyczą kwestii spożywania alkoholu. 1 pytanie w sekcji dotyczyło alkoholi najczęściej spożywanych przez mieszkańców Gminy Strzyżów. Badani spośród 6 podanych odpowiedzi wybierali jedną. Zdecydowana większość badanych mieszkańców wskazała piwo (33 osoby) jako alkohol najczęściej przez nich spożywany, na dalszych miejscach znalazła się wódka (23) oraz wino (21). Zdecydowanie najmniejszą popularnością wśród respondentów cieszyły się drinki (8 osób).

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu drugim dotyczącym częstości spożywania alkoholu, ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź 1-2 razy w miesiącu (37 osób). 15 badanych odpowiedziało, że nie spożywa alkoholu w ogóle. Niewielka liczba badanych (7 osób) przyznała, że spożywa alkohol częściej niż 1 raz w tygodniu.

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie trzecie w sekcji poświęconej spożywaniu alkoholu, dotyczyło zmian w konsumpcji alkoholu na przestrzeni lat. Według ankietowanych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Stryków, spożycie alkoholu zwiększyło się (44 osoby) lub pozostało bez zmian (40 osób). Jedynie 16 badanych uznało, że spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy na przestrzeni 15 lat uległo zmniejszeniu.

Zdecydowana większość ankietowanych wskazała natomiast, że wśród osób nieletnich spożycie alkoholu zwiększyło się w ostatnich 15 latach (67 osób), 25 osób uznało, że spożycie alkoholu przez osoby nieletnie nie zmieniło się. Jedynie 8 osób uznało, że osoby niepełnoletnie obecnie spożywają mniej alkoholu niż w ciągu ostatnich 15 lat.

Ostatnie zagadnienie dotyczyło widoku osób pijących alkohol w miejscach publicznych. 49 badanych uznało, że w tej kwestii nic się nie zmieniło, a 40 uznało widok ten z częstszy niż w ciągu ostatnich 15 lat. Tylko 11 badanych stwierdziło, że teraz rzadziej dostrzega osoby pijące alkohol w miejscu publicznym.

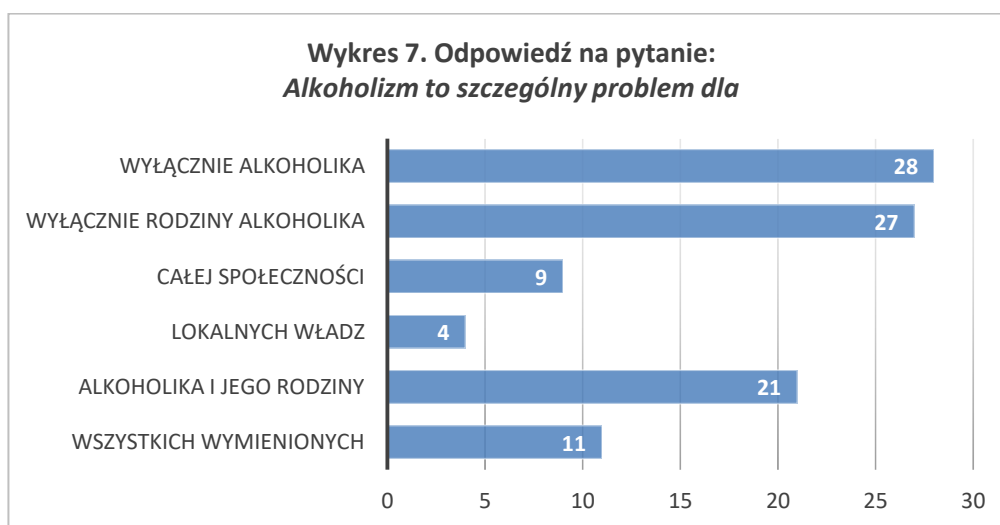

Źródło: Opracowanie własne

Na pytanie dotyczące całkowitej skuteczności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu, 62 badanych stwierdziło, że alkoholizm można skutecznie wyleczyć stosując odpowiednią terapię. 38 osób nie zgodziło się z tym stwierdzeniem.

W dalszej części zapytano o problem alkoholizmu w kontekście statusu społecznego. 16 ankietowanych uznało, że problem choroby alkoholowej dotyczy wyłącznie osób w trudnej sytuacji materialnej. Aż 84 badanych uznało to stwierdzenie za nieprawdziwe.

W pytaniu o proces uzależniania się, 20 respondentów uznało, że uzależniać mogą jedynie alkohole wysokoprocentowe. Aż 80 badanych uznało, że uzależnić mogą wszystkie rodzaje alkoholi, w tym piwo.

Źródło: Opracowanie własne

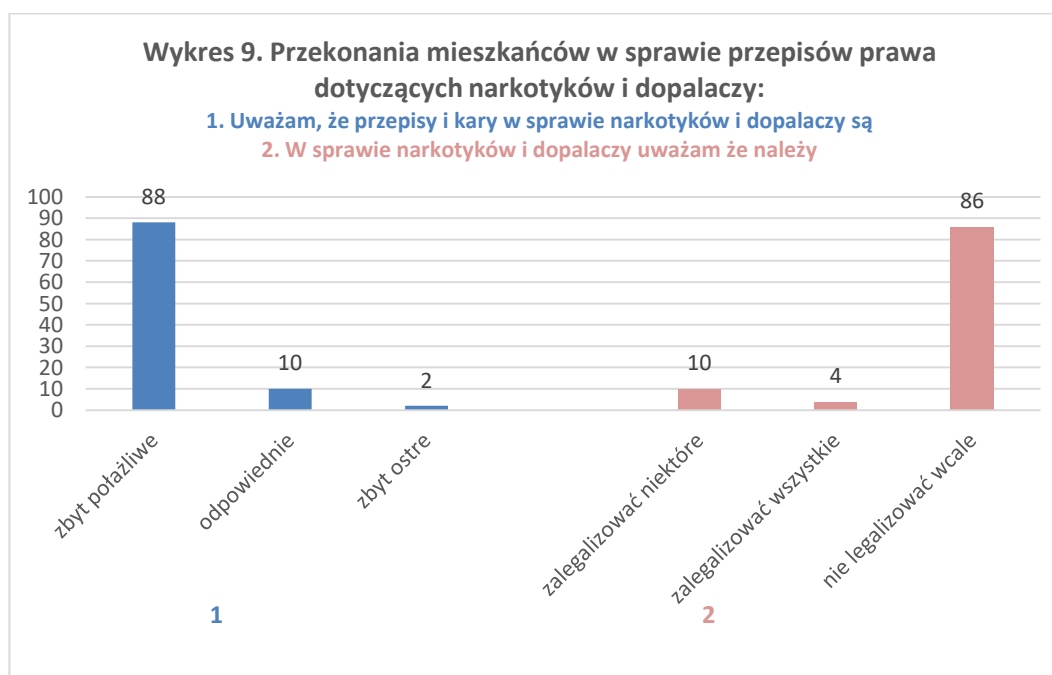
W kolejnym pytaniu poruszono kwestię osób, dla których uzależnienie od alkoholu to szczególny problem. 28 badanych wskazało, że problem alkoholizmu dotyka wyłącznie osoby uzależnionej, 27 osób wskazało na rodzinę alkoholika jako najbardziej dotkniętą problemem uzależnienia. 21 badanych uznało, że uzależnienie jest problemem zarówno dla alkoholika jak i jego rodziny. Jedynie 4 respondentów uznało, że problem uzależnienia od alkoholu dotyczy lokalnych władz.

Kolejne pytania ankiety dotyczyły kwestii narkotyków i dopalaczy. Według 7 ankietowanych dopalacze są mniej szkodliwe od narkotyków, jednak zdecydowana większość respondentów nie zgodziła się z tym stwierdzeniem.

Z kolei aż 91 ankietowanych nie wie, gdzie na terenie gminy można kupić narkotyki i dopalacze. Wiedzę taką posiada 9 mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie własne

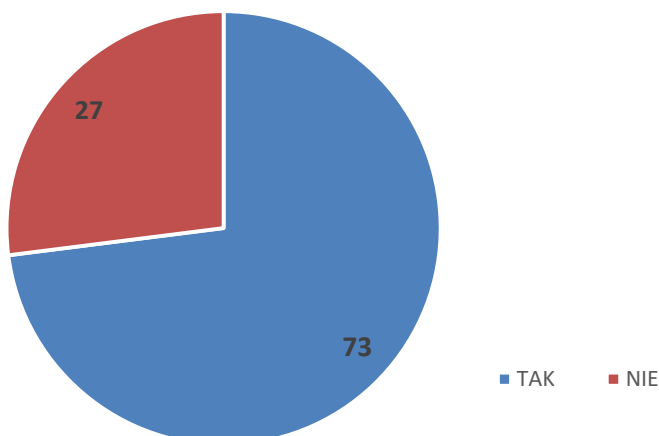
Źródło: Opracowanie własne

Według 88 badanych przepisy dotyczące narkotyków i dopalaczy są zbyt pobłażliwe. Za odpowiednie uznało je 10 badanych. 2 ankietowanych określiło obowiązujące przepisy jako zbyt ostre.

W kwestii dotyczącej legalizacji narkotyków i dopalaczy, 4 osoby uznały, że należy zalegalizować wszystkie substancje tego rodzaju, 10 osób uważa, że należy zalegalizować niektóre z nich, natomiast aż 86 badanych stwierdziło, że substancji takich jak narkotyki i dopalacze nie należy legalizować.

**Wykres 10. Odpowiedź na pytanie:
Czy na terenie miasta i gminy czuje się Pani/Pan bezpiecznie**

Źródło: Opracowanie własne

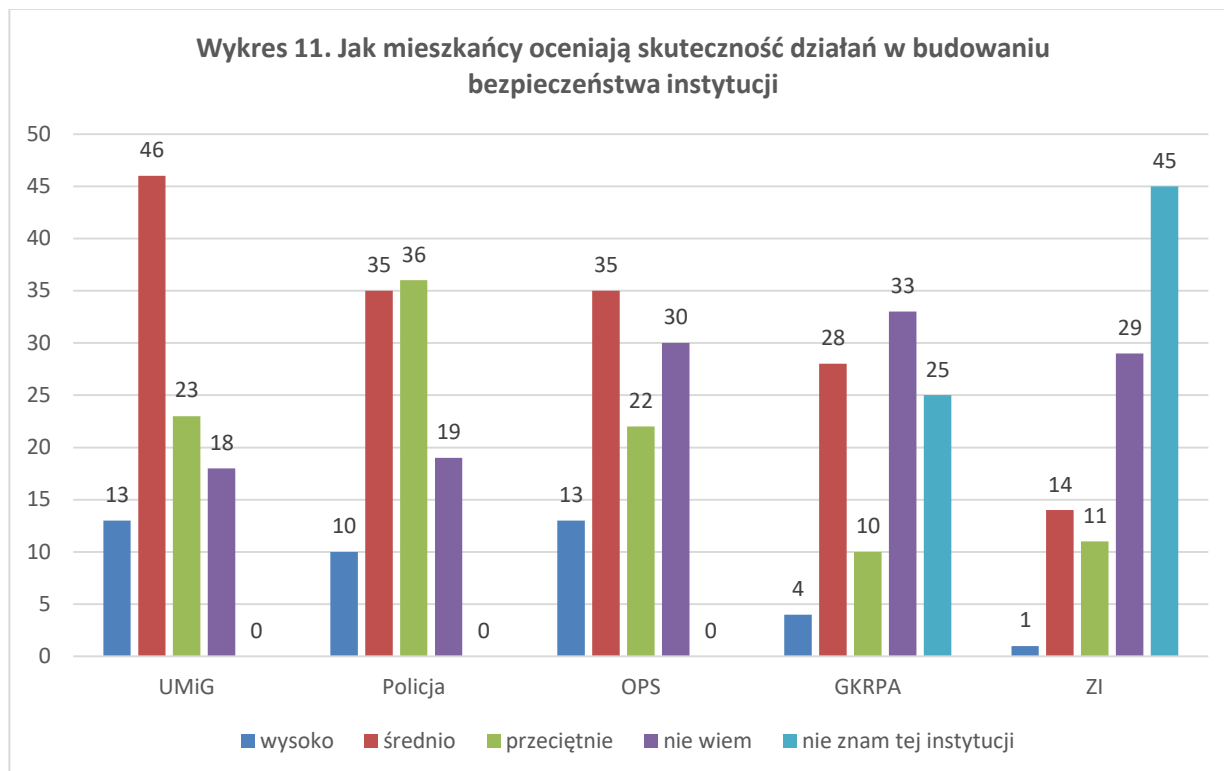
Kolejna część ankiety dla mieszkańców gminy dotyczyła poczucia bezpieczeństwa. 73 badanych przyznało, że czuje się w gminie bezpiecznie. Natomiast 27 osób nie czuje się bezpiecznie.

**Tabela 11. Uzasadnienie braku poczucia bezpieczeństwa
ankietowanych mieszkańców**

Odpowiedzi uzasadniające brak poczucia bezpieczeństwa	liczba mieszkańców
Wieczorem jest niebezpiecznie	5
Boję się grupek młodzieży i osób nietrzeźwych	19
boję się kradzieży	3

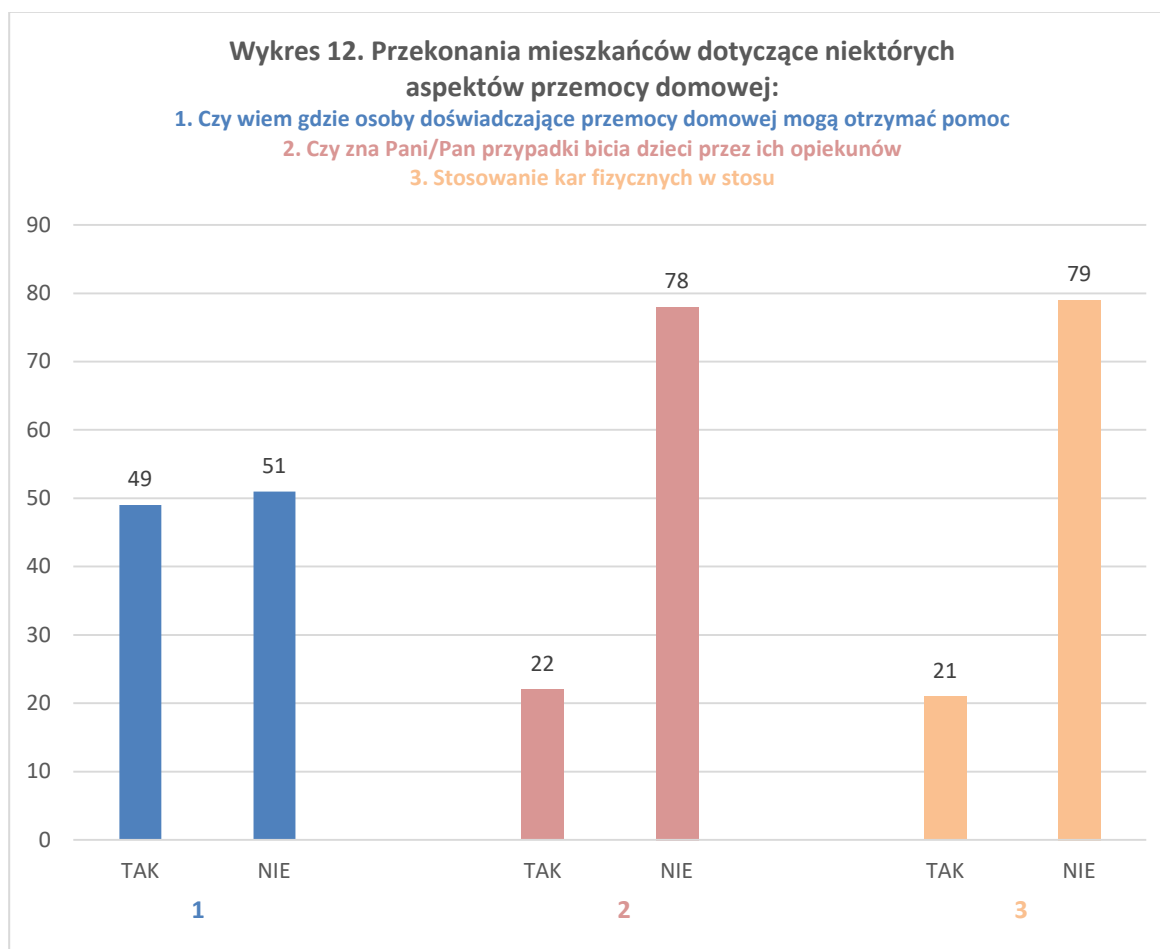
Źródło: Opracowanie własne

Za najczęstszą przyczynę poczucia braku bezpieczeństwa ankietowani podawali zagrożenie wynikające z kontaktów z grupami młodzieżowymi i osobami nietrzeźwymi. 5 osób nie czuje się bezpiecznie na terenie gminy wieczorem, 3 osoby obawiają się kradzieży (tabela 11).

Źródło: Opracowanie własne

Na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy mają wpływ różne instytucje działające na jej terenie. W kwestii tej Urząd Miejski został oceniony przez ankietowanych średnio (46 osób) i przeciętnie (23 osoby). 18 osób nie potrafiło ocenić skuteczności działań Urzędu Miejskiego w zakresie budowania poczucia bezpieczeństwa. Organy policji działające na terenie Gminy Stryków zostały przez badanych ocenione przeciętnie (36 osób) i średnio (35 osób). 19 osób nie potrafiło ocenić działań policji w kwestii zapewniania mieszkańcom bezpieczeństwa. Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oceniona została średnio przez 35 badanych i przeciętnie przez 22. 30 ankietowanych nie potrafiło określić wpływu działań OPS na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwestii zapewniania poczucia bezpieczeństwa, dla większości badanych są nieznane (33 osoby). 28 badanych ocenia działania podejmowane przez tę jednostkę średnio a 25 badanych nie zna jej roli w gminie. 45 badanych nie zna także funkcji Zespołu Interdyscyplinarnego w zapewnianiu bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Stryków i nie wie jakie działania zespół podejmuje w kwestii zapewniania bezpieczeństwa mieszkańcom.

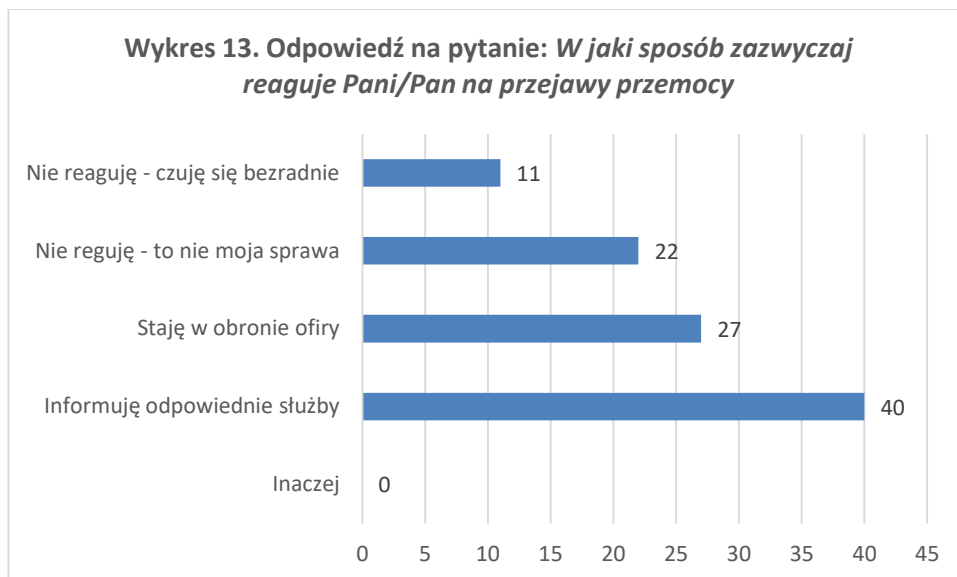

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnia część badania ankietowego poświęcona została problemowi przemocy w rodzinie. Z odpowiedzi na pytanie dotyczące znajomości miejsc, w których osoby doświadczające przemocy domowej mogą szukać pomocy, wynika że połowa ankietowanych posiada odpowiednią wiedzę (49 badanych), natomiast druga połowa (51 osób) nie wie gdzie w takiej sytuacji można uzyskać pomoc.

78 badanych na pytanie, czy zna przypadki bicia dzieci przez opiekunów, odpowiedziało negatywnie. Jednak 22 osoby potwierdziły, że znają takie sytuacje.

W ostatnim pytaniu 21 ankietowanych stwierdziło, że stosowanie kar fizycznych bywa dobrą metodą wychowawczą. Jednak zdecydowana większość badanych (79 osób) uważa, że kary fizyczne nie są dobrą metodą wychowawczą.

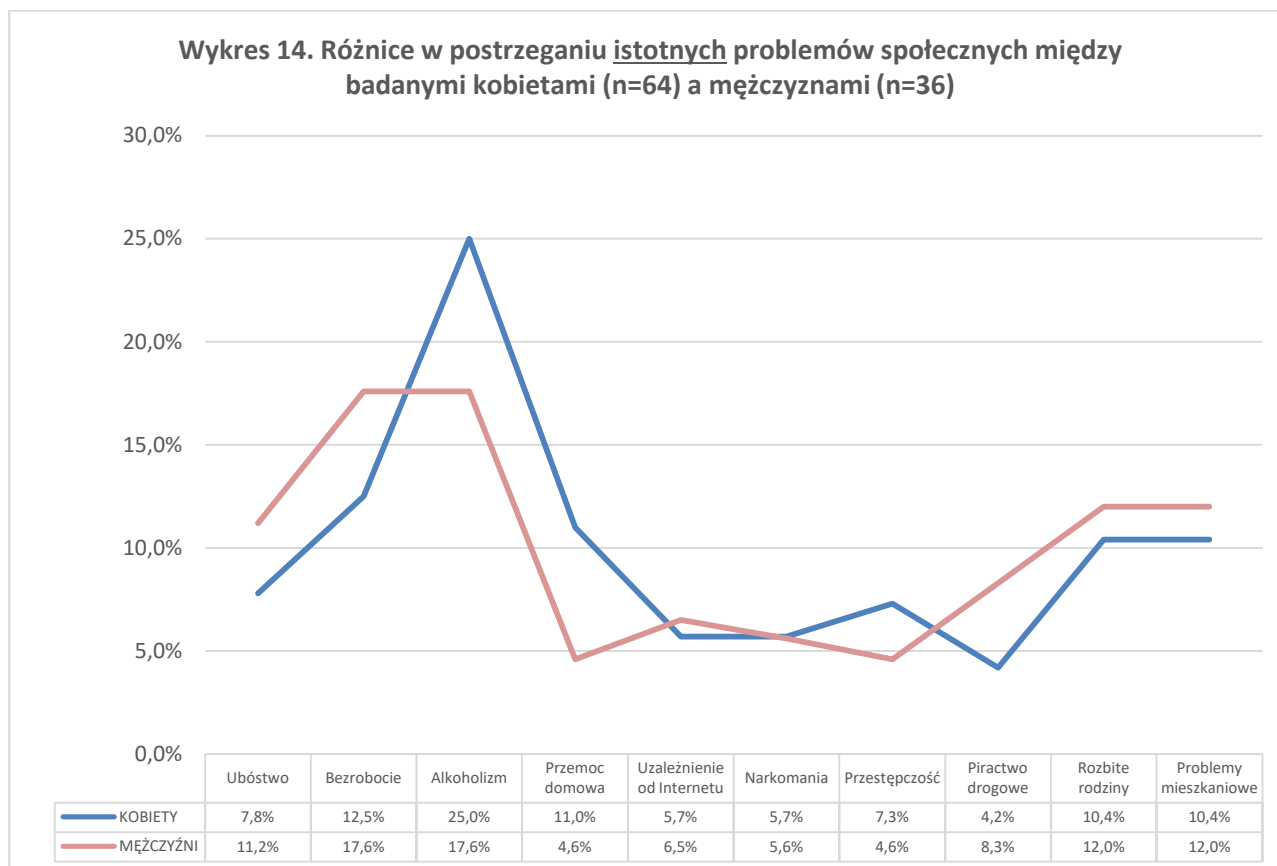

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że większość respondentów na przejawy przemocy reaguje poprzez zawiadomienie odpowiednich służb (40 osób) lub staje w obronie ofiar (27 osób). Aż 33 badane osoby na przejawy przemocy nie reagują w ogóle (z bezradności lub z przekonania, że nie jest to ich sprawa).

3.3. Wyniki badania z uwzględnieniem różnic płci ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, ocena najistotniejszych problemów społecznych różni się w zależności od płci. Kobiety zdecydowanie częściej niż mężczyźni (25% do 17,6%) wskazywały na alkoholizm jako największy problem dotyczący mieszkańców Gminy Stryków. Podobna sytuacja miała miejsce w kontekście przemocy domowej – 11% kobiet uznało ten problem za istotny, przy czym jedynie 4% mężczyzn wskazało na tę odpowiedź. Mężczyźni natomiast częściej niż kobiety, podkreślali problem bezrobocia (17,6% do 12,5%). W pozostałych aspektach nie wykazano znaczących różnic pomiędzy płciami.

Wykres 15. Różnice w postrzeganiu nieistotnych problemów społecznych między badanymi kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36)

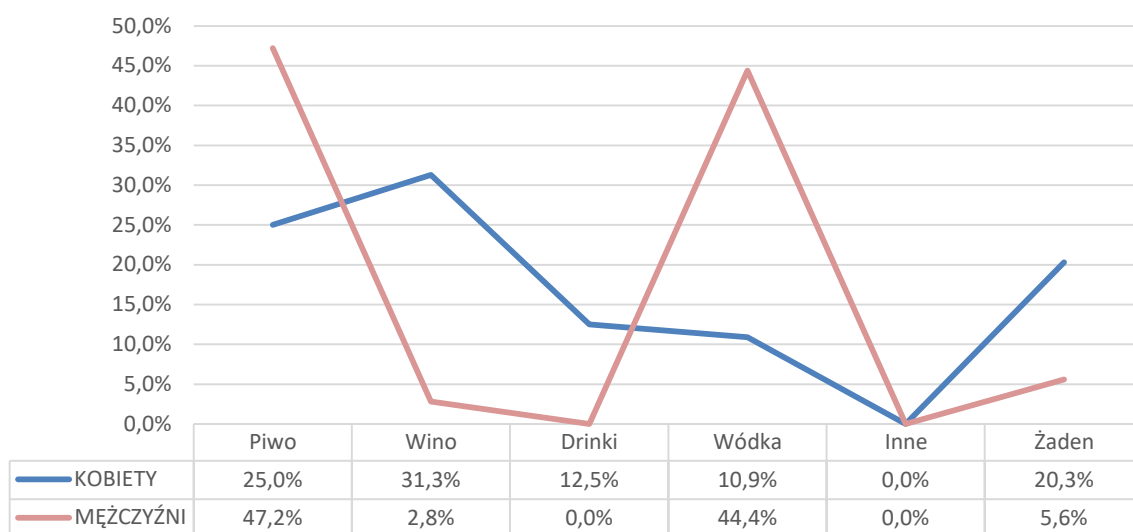

Źródło: Opracowanie własne

Kobiety, za najmniej istotne problemy społeczne dotyczące mieszkańców gminy, uznały piractwo drogowe (21,9%), uzależnienie od Internetu (16,1%) oraz bezrobocie (15,1%). Natomiast z perspektywy mężczyzn najmniej ważnym problem jest ubóstwo (17,6%) i w równym stopniu: bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa i uzależnienie od Internetu (każda z odpowiedzi uzyskała 13% głosów).

Wykres 16. Różnice w rodzajach spożywanego alkoholu między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36)

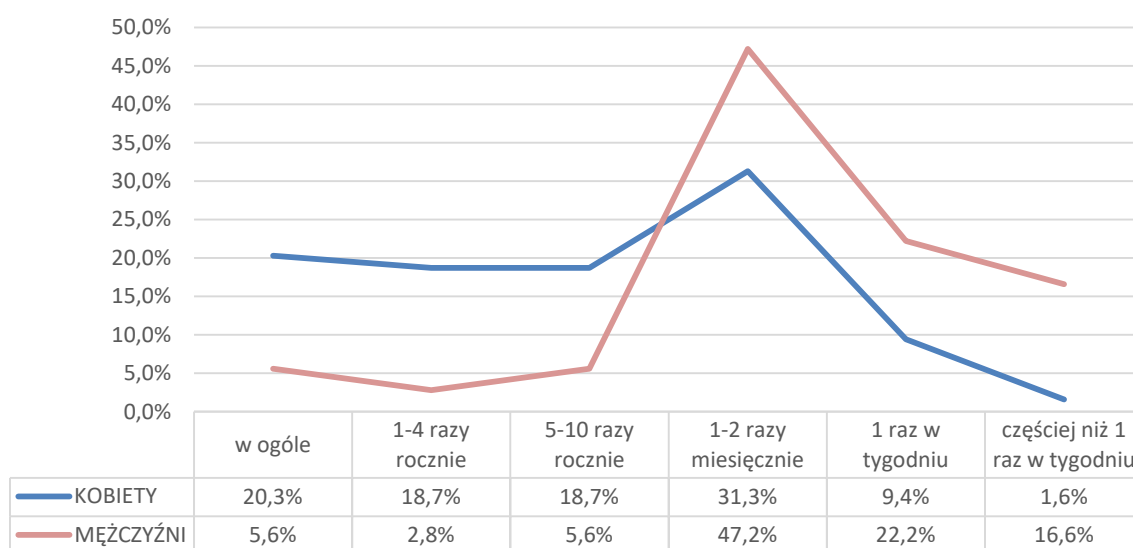

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki diagnozy wskazują na bardzo duże rozbieżności pomiędzy kobietami i mężczyznami w kwestii rodzaju spożywanego alkoholu. Spośród różnych alkoholi, kobiety najczęściej wybierają wino (31,3%) i piwo (25,0%). Znaczna część badanych Pań nie spożywa alkoholu w ogóle (20,3%). Jedynie 10,9% badanych kobiet za najczęściej spożywany alkohol uznała wódkę.

Wśród mężczyzn do najczęściej spożywanego alkoholu należą piwo (47,2%) oraz wódka (44,4%). Zaledwie 5,6% badanych Panów nie spożywa alkoholu w ogóle.

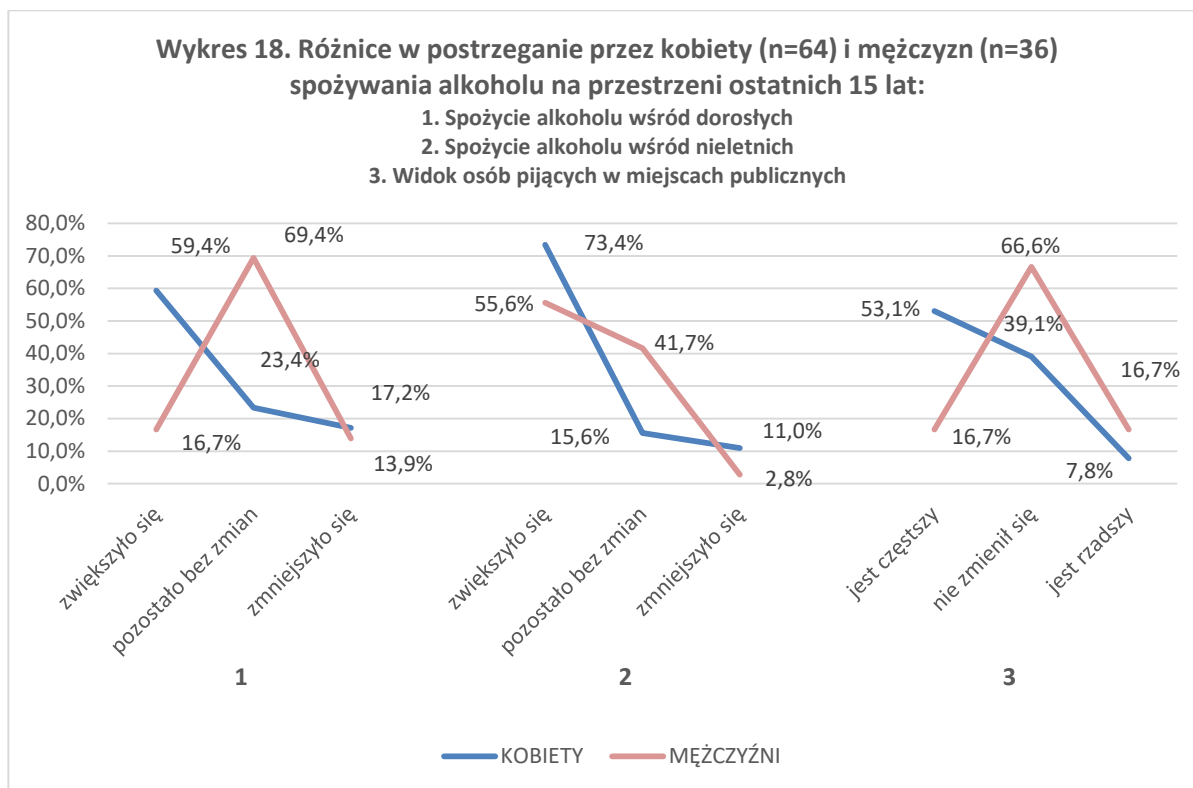
Wykres 17. Różnice w częstości spożywania alkoholu między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36)

Źródło: Opracowanie własne

Częstość spożycia alkoholu wśród kobiet i mężczyzn jest zbliżona. Zdecydowana większość badanych uznała, że pije alkohol 1-2 razy w miesiącu (kobiety – 31,3%, mężczyźni 47,2%). Raz w tygodniu alkohol spożywa 22,2% mężczyzn i 9,4% kobiet. Duży procent badanych kobiet nie spożywa alkoholu w ogóle (20,3%), natomiast ponad 16% mężczyzn spożywa alkohol częściej niż 1 raz w tygodniu (16,6%).

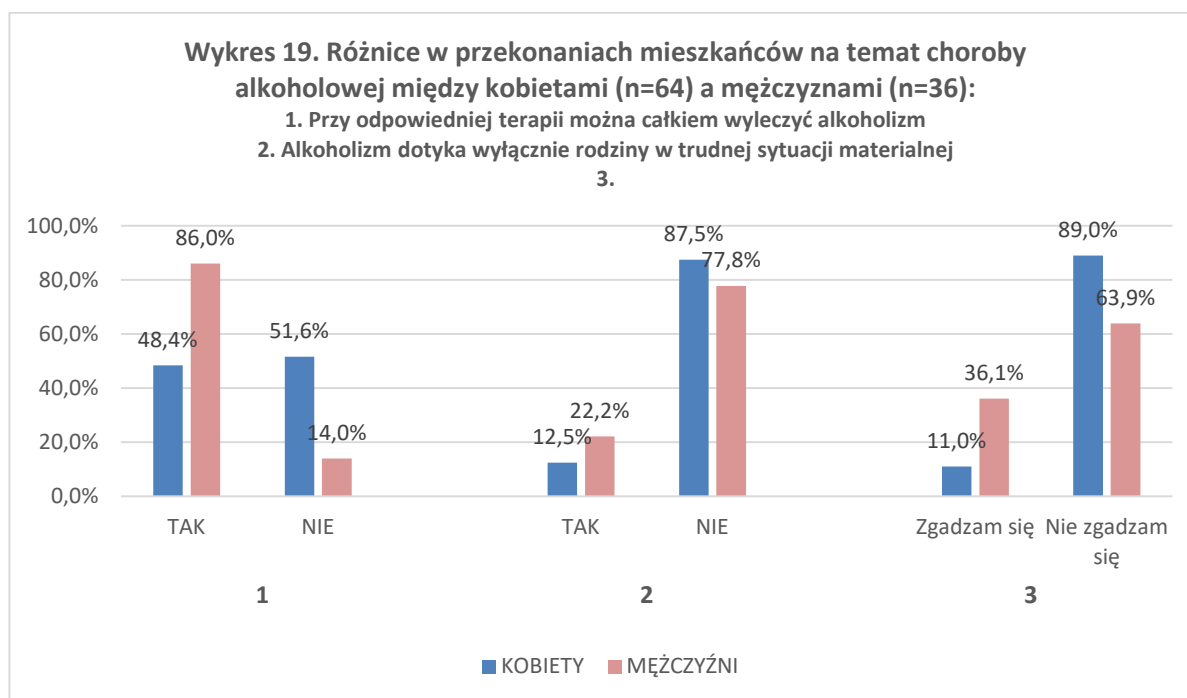

Źródło: Opracowanie własne

Z perspektywy większości kobiet, spożycie alkoholu w ciągu ostatnich 15 lat wzrosło (59,4%) natomiast według mężczyzn nie uległo zmianie (69,4%).

Zarówno kobiety jak i mężczyźni, uznają że w ciągu 15 lat spożycie alkoholu przez osoby niepełnoletnie, zwiększyło się (73,4% kobiet i 55,6% mężczyzn).

Natomiast widok osób spożywających alkohol w miejscach publicznych wg kobiet jest częstszy niż w ciągu ostatnich 15 lat (53,1%), natomiast mężczyźni nie dostrzegają zmian w tym zakresie (66,6%).

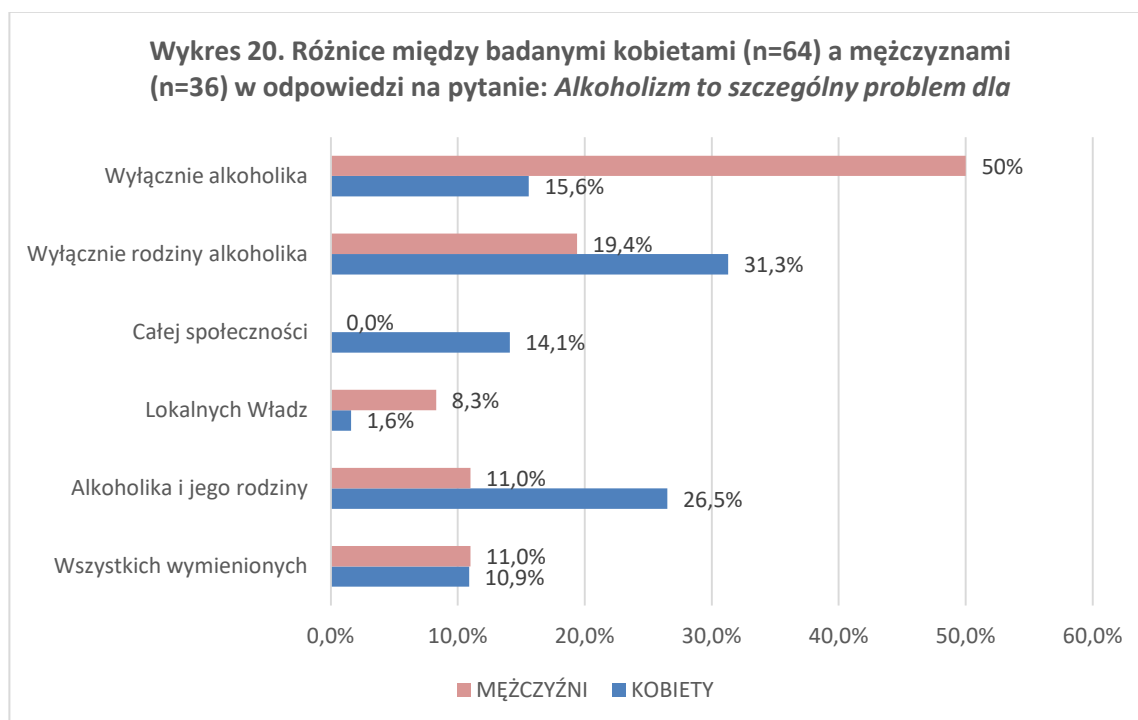

Źródło: Opracowanie własne

W pytaniu dotyczącym leczenia alkoholizmu, aż 86,0% badanych mężczyzn uznało, że alkoholizm można wyleczyć całkowicie, a jedynie 14% mężczyzn uznało to za niemożliwe. W tej samej kwestii głosy kobiet rozłożyły się po połowie (tak – 48,4%, nie – 51,6%).

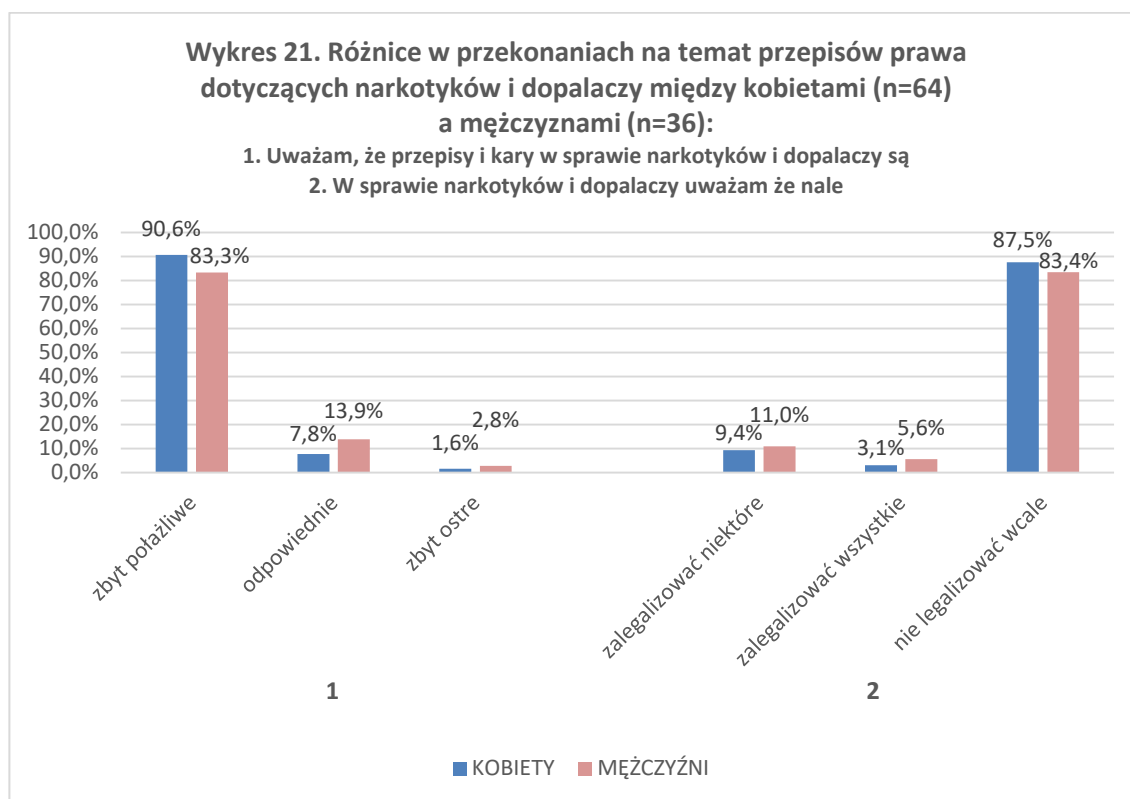
Zdecydowana większość badanych (zarówno wśród kobiet (87,5%) jak i mężczyzn (77,8%) uznała, że problem alkoholizmu nie dotyczy wyłącznie rodzin w trudnej sytuacji materialnej.

Spośród wszystkich badanych, to kobiety posiadały większą świadomość faktu, że uzależniają wszystkie rodzaje alkoholu, także te niskoprocentowe (89,0%). Natomiast aż 36,1% mężczyzn zgodziło się ze stwierdzeniem, że uzależniają jedynie mocne alkohole

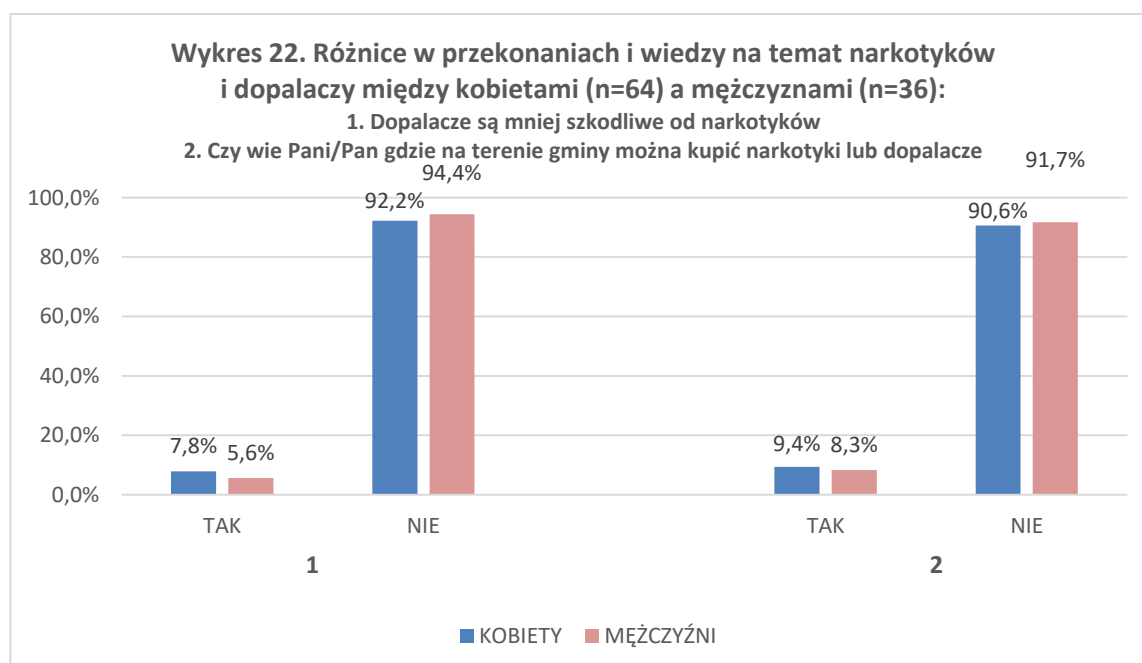
Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z przeprowadzonej ankiety, zdecydowana większość mężczyzn (połowa badanych) twierdzi, że problem alkoholizmu dotyczy tylko osoby uzależnionej. Żaden z ankietowanych Panów nie wskazał odpowiedzi, wskazującej na problem alkoholizmu jako problem całej społeczności. Wśród badanych kobiet, większość uważa, że problem uzależnienia od alkoholu dotyczy przede wszystkim rodziny alkoholika (ponad 30%) oraz samego uzależnionego wraz z jego rodziną (ponad 26%). Badane kobiety dość często (w porównaniu do mężczyzn) wskazywały, że problem uzależnienia od alkoholu dotyczy całego społeczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne

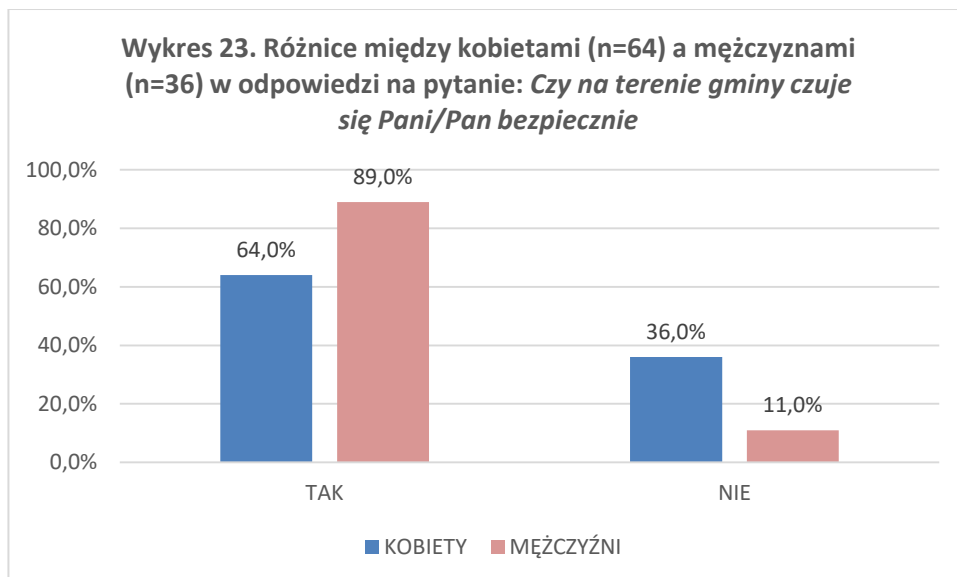
Kobiety i mężczyźni są zgodni w kwestiach dotyczących narkotyków i dopalaczy. Zdecydowana większość badanych uznała obowiązujące przepisy za zbyt pobłażliwe (90,6% kobiet i 83,3% mężczyzn) a legalizacji narkotyków i dopalaczy mówi „nie” 87,5% kobiet i 83,4% mężczyzn.

Źródło: Opracowanie własne

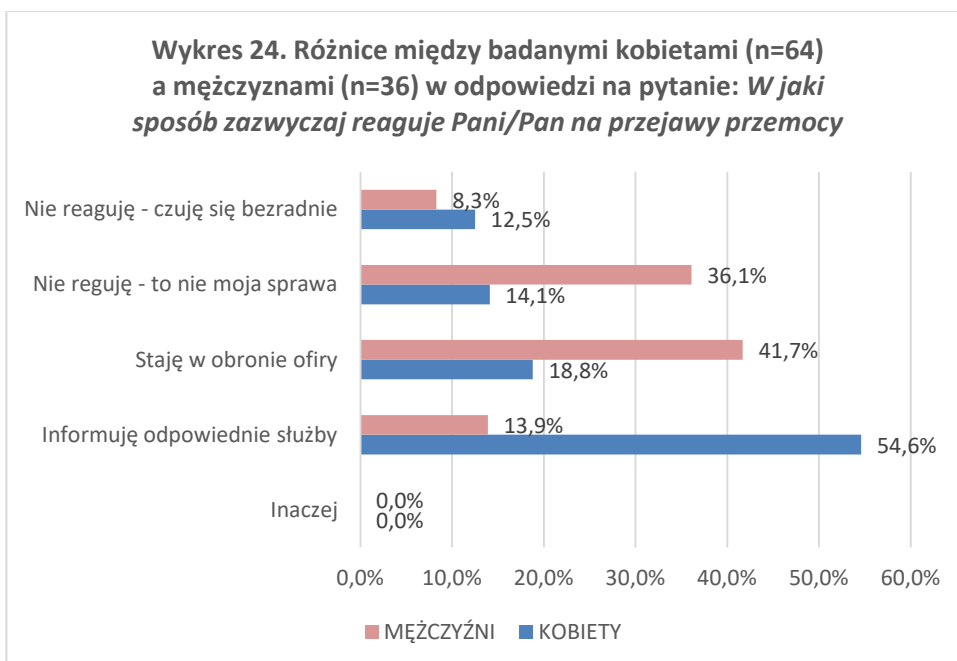

Wyraźna większość badanych, zarówno kobiet jak i mężczyzn uważa, że dopalacze nie są mniej szkodliwe od narkotyków (ponad 94% kobiet i ponad 92% mężczyzn). W większości również obie grupy nie posiadają wiedzy, gdzie na terenie gminy można dokonać zakupu narkotyków lub dopalaczy.

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do badanych mężczyzn, kobiety na terenie Gminy Strzyżów czują się zdecydowanie mniej bezpiecznie. Aż 36% kobiet wskazała odpowiedź „nie” w zadanym pytaniu.

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z analizy pytania dotyczącego reakcji na przejawy przemocy, mężczyźni zazwyczaj nie reagują na takie sytuacje (ponad 44% badanych) z poczucia bezradności lub z przekonania, że to „nie jest ich sprawa”. Ponad 41% ankietowanych mężczyzn staje w obronie ofiary. Tylko ok. 14% Panów

Wykres 25. Różnice w przekonaniach mieszkańców na temat niektórych aspektów przemocy domowej:

1. Czy wiem gdzie osoby doświadczające przemocy domowej mogą otrzymać pomoc
2. Czy zna Pani/Pan przypadki bicia dzieci przez ich opiekunów
3. Stosowanie kar fizycznych

	TAK	NIE		TAK	NIE		TAK	NIE
KOBIETY	61,0%	39,0%		28,1%	71,9%		14,1%	85,9%
MEŻCZYŹNI	27,8%	72,2%		11,1%	88,9%		33,3%	66,7%

Warto zwrócić uwagę, na fakt iż problem bezrobocia został wskazany zarówno jako najbardziej i najmniej istotny, z punktu widzenia lokalnej społeczności. Jak wynika z danych opublikowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu (dane na koniec 2014 roku), stopa bezrobocia na terenie Gminy

Stryków wyniosła 5,4%, co w perspektywie poziomu bezrobocia w powiecie zgierskim (14,5%), oraz w województwie łódzkim (11,9%), wydaje się wskazywać na korzystną sytuację na rynku pracy.

Część 2 – Alkohol

Badani mieszkańcy Gminy Stryków deklarowali, że najczęściej spożywanymi przez nich alkoholami są piwo i wódka. Kobiety najczęściej wskazywały na wino i piwo, mężczyźni na piwo i wódkę. Zdecydowana większość respondentów deklarowała, że spożywa alkohol 1-2 razy w miesiącu. Jednak istnieją w tym zakresie duże dysproporcje między płciami – około 20% kobiet nie pije alkoholu w ogóle, natomiast ponad 16% mężczyzn spożywa alkohol częściej niż 1 raz w tygodniu. W tym kontekście interesujący jest fakt, że to kobiety częściej wskazywały na problem alkoholizmu w społeczeństwie niż mężczyźni, mimo że to mężczyźni piją częściej i częściej jest to alkohol wysokoprocentowy. Kobiety także częściej wskazywały na wzrost spożycia alkoholu na przestrzeni ostatnich 15 lat. Mężczyźni w tej kwestii nie dostrzegali istotnych zmian. Niepokojący jest fakt, że zarówno w opinii kobiet i mężczyzn, wzrosło spożycie alkoholu wśród osób nieletnich.

Jak wynika z danych przedstawionych przez PARPA, w województwie łódzkim wartość sprzedanego alkoholu w 2014 roku wyniosła: 1 744 135 675,33 złotych. Średnia wartość alkoholu sprzedanego na 1 gminę w województwie łódzkim wyniosła 9 966 489,57 zł. W Gminie Stryków, w 2014 roku, wartość sprzedanego alkoholu wyniosła 9 395 213,75 zł.

Z odpowiedzi na pytania dotyczące choroby alkoholowej wynika, że wiedza mieszkańców w tym zakresie wymaga uzupełnienia. Aż 62 na 100 badanych uważa za prawdziwe stwierdzenie, że chorobę alkoholową można skutecznie wyleczyć, a co piąty badany uważa, że uzależnienie powodują jedynie alkohole wysokoprocentowe.

Większość badanych uważa, że problem alkoholizmu przede wszystkim dotyczy osoby uzależnionej oraz rodziny uzależnionego. Tylko 11 na 100 badanych uznało, że problem ten dotyczy wszystkich, czyli: uzależnionego, jego rodziny, całej społeczności lokalnej i lokalnych władz. Wydaje się, że większość ankietowanych nie dostrzega wpływu problemu choroby alkoholowej na sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Stryków.

Część 3 – Narkotyki i dopalacze

Grupa badanych reprezentująca mieszkańców Gminy Stryków posiada dużą wiedzę w zakresie substancji psychoaktywnych – zdecydowana większość uważa, że dopalacze są tak samo szkodliwe jak narkotyki. Badani posiadają niewielką wiedzę w zakresie miejsc, w których można zakupić narkotyki i dopalacze. Może to wynikać z faktu, że badani są osobami pełnoletnimi (średnia wieku badanych to około 46 lat) a rynek narkotykowy i dopalaczowy nastawiony jest na głównie na sprzedaż substancji wśród osób młodszych, szczególnie nieletnich.

Ponad 80% badanych, zarówno kobiet jak i mężczyzn uważa, że przepisy dotyczące obrotu narkotykami są zbyt pobłażliwe i ponad 80% badanych uważa, że nie powinno się legalizować żadnych narkotyków i dopalaczy.

Część 4 – Bezpieczeństwo

Kwestia poczucia bezpieczeństwa dość wyraźnie różnicowała grupę kobiet i grupę mężczyzn. Ogólnie, na 100 badanych, 27 osób stwierdziło że na terenie Gminy Stryków nie czuje się bezpiecznie.

W grupie kobiet 36% badanych nie czuje się bezpiecznie (głównie za sprawą osób nietrzeźwych i grup młodzieżowych). W grupie mężczyzn niemalże 90% badanych na terenie gminy czuje się bezpiecznie.

Część 5 – Przemoc w rodzinie

Jak wynika z analizy odpowiedzi udzielonych przez 100 badanych, połowa nie posiada wiedzy, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą otrzymać pomoc. Zdecydowanie mniejszą wiedzę w tej kwestii posiadają mężczyźni – jedynie około 27% badanych Panów wie, gdzie szukać pomocy w takiej sytuacji. Co piąty badany zna przypadki bicia dzieci przez opiekunów i co piąty badany uważa, że kary fizyczne mogą być skuteczną metodą wychowawczą (uważa tak co trzeci badany mężczyzna!).

Na 100 badanych mieszkańców reakcję na przemoc deklaruje 67 osób – 27 stanie w obronie ofiary (głównie mężczyźni), 40 zawiadomi odpowiednie służby (przede wszystkim kobiety). Niestety, na przemoc w żaden sposób nie zareaguje co trzeci badany (biernych pozostanie 44,4% mężczyzn i 26,6% kobiet).

4. ANALIZA OBECNEJ SYTUACJI W GMINIE I PROGNOZY NA PRZYSZŁOŚĆ (ANALIZA SWOT)

Analiza SWOT to jedna z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów:

- Strengths (mocne strony)
- Weaknesses (słabe strony)
- Opportunities (szanse)
- Threats (zagrożenia)

Oznaczają one:

Mocne strony – walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności).

Słabe strony – konsekwencje ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą odnosić się do wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, jak i jej poszczególnych elementów.

Szanse – zjawiska zewnętrzne i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.

Zagrożenia – wszelkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

Odpowiednia diagnoza poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT, czyli:

- opieranie się na mocnych stronach,
- praca nad słabymi stronami,
- wykorzystanie szans,
- unikanie zagrożeń (uświadomienie zagrożeń).

Dwa pierwsze elementy (mocne strony i słabe strony) dotyczą w znacznej mierze podsumowania analizy sytuacji zastanej w gminie. Z kolei szanse i zagrożenia odnoszą się do prognoz i rokowań.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT Gminy Stryków. Z uwagi na materię niniejszego dokumentu, w analizie skupiono się głównie na zagrożeniach z zakresu polityki społecznej.

MOCNE STRONY

- dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej,
- dobra działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących,
- ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie problemów dotyczących mieszkańców,
- dostęp do edukacji,
- funkcjonowanie świetlicy środowiskowej oraz jej planowana zmiana lokalizacji na lepiej dostosowaną,
- dobrze wykształcona kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, podnosząca ciągle kwalifikacje,
- dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
- dobra współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na terenie gminy (UM, M-GOPS, Policja, Oświata, PCPR, PUP, GKRPA, ZI, Sąd i in.),
- bogata oferta kulturalno-oświatowa oraz sportowo-rekreacyjna (działalność klubów, stowarzyszeń, kół itp.),
- przygotowanie kolejnych obszarów pod inwestycje,
- wysoki wskaźnik ludności w wieku produkcyjnym (63%),
- dobry wskaźnik potencjału gospodarczego,
- zadowalający poziom opieki zdrowotnej,
- realizacja zróżnicowanych działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
- bliskość ośrodka akademickiego (Łodzi),
- aktywna promocja gminy,
- otwartość M-GOPS i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym.

SŁABE STRONY

- niska aktywność społeczna mieszkańców,
- niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi,
- niska świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodzin i pieczy zastępczej,
- średnia i przeciętna świadomość społeczna dotycząca funkcjonowania GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- niski przyrost naturalny,
- brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego,
- niska aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- ograniczona liczba miejsc w przedszkolach,
- brak mieszkań socjalnych,
- istnienie szarej strefy zatrudnienia,
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją,
- niewystarczająca komunikacja zbiorowa pomiędzy Gminą a miastem wojewódzkim,
- trudność w aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych,
- problem uzależnienia od alkoholu
- brak własnych długotrwałych oddziaływań dla osób z niepełnosprawnością intelektualną czy chorobą psychiczną (Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy, Domu Pomocy Społecznej itp.) – na chwilę obecną gmina Stryków korzysta z WTZ i ŚDS w Głownie na zasadzie porozumienia międzygminnego,
- trudności we współpracy na linii rodzice nauczyciele – roszczeniowe postawy rodziców.

SZANSE

- dalsza promocja gminy w kontekście działań inwestycyjnych może przyspieszyć rozwój ekonomiczny i społeczny,
- atrakcyjność terenów inwestycyjnych,
- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej,
- wykorzystanie środków unijnych, budżetu wojewódzkiego i centralnego,
- zaangażowanie szkół w podejmowanie dalszych działań profilaktycznych,
- wykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego regionu,
- realizacja programów minimalizujących problemy i zagrożenia społeczne,
- wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej,
- podtrzymywana i rozbudowywana współpraca między instytucjami gminnymi i powiatowymi.

ZAGROŻENIA

- zmniejszenie atrakcyjności gminy w kontekście bliskości rozwijającego się miasta wojewódzkiego,
- przeciętnie oceniona działalność gminnych instytucji (M-GOPS, Policji, GKRPA i in.)
- pogłębienie problemu alkoholizmu w odniesieniu do niskiej świadomości społecznej na temat niektórych istotnych aspektów choroby alkoholowej,
- problem deficytu nowych mieszkań,
- zwiększanie się dysproporcji między mieszkańcami zamożnymi a ubogimi,
- problem wykluczenia osób z deficytami intelektu czy chorobami psychicznymi,
- ryzyko wystąpienie cyber zagrożeń takich jak cyberprzemoc czy uzależnienie od Internetu,
- pogłębianie się problemu długotrwałego bezrobocia,
- niewydolność wychowawcza i nieadekwatne postawy rodzicielskie wpływające na dysfunkcje rodzinne,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- wzrost ilości rodzin wieloproblemowych,
- przemoc w rodzinie w stosunku do dzieci,
- ograniczone możliwości rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością,
- niewielka reakcja społeczności lokalnej w odpowiedzi na przejawy przemocy w rodzinie,
- alienacja społeczna,
- wzrost przestępczości,
- spadek wykrywalności przestępstw.

5. Planowane działania (cele, harmonogram, finansowanie, podmioty odpowiedzialne, wskaźniki i ocena realizacji)

Na podstawie zebranego materiału i analiz, przy uwzględnieniu możliwości, zasobów i ograniczeń Gminy Strzyżów oraz założeń, wspomnianych w części 1 dokumentów na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim, krajowym i europejskim, kierując się w szczególności zasadą realizmu

i precyzyjności planuje się działania mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie wykazanym problemom społecznym. Zostają one ujęte w cele strategiczne ukazujące bardziej ogólne kierunki pracy oraz cele szczegółowe, stanowiące niejednokrotnie już konkretne propozycje.

Adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Strzyżów. Jako cel ogólny strategii przyjęto: **Stworzenie systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i funkcjonowania mieszkańców poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.**

CEL STRATEGICZNY 1

WSPIERANIE RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Cele szczegółowe

1. Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.
2. Systematyczna praca socjalna z rodzicami.
3. Wsparcie finansowe dla rodzin z trudnościami materialnymi, zagrożonych niedostatkiem.
4. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez utrzymywanie placówek wsparcia dziennego – świetlica środowiskowa i pomoc asystenta rodziny dla rodzin z niewydolnością wychowawczą.
5. Monitorowanie zapotrzebowania i w razie konieczności zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej oraz terapeutycznej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich.
6. Realizacja programu wspierania rodzin w Gminie Strzyżów.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy	M-GOPS; PCPR; Urząd Miejski; placówki oświatowe; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Urząd Miejski; środki zewnętrzne
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia M-GOPS – Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny – Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy i liczba dzieci przebywających w tych rodzinach – Liczba dzieci korzystających z usług świetlicy środowiskowej – Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny – Liczba osób korzystających z porad psychologa i terapeuty Punktu		

Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i dla Osób w Kryzysie

CEL STRATEGICZNY 2

WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN W INTEGRACJI ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Cele szczegółowe

1. Praca socjalna z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Wsparcie finansowe dla osób/rodzin z trudnościami materialnymi i niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą.
3. Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
4. Rozwój aktywności społecznej osób starszych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych.
5. Wspieranie inicjatyw integrujących społeczność lokalną.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy; osoby niepełnosprawne, długotrwale chore i ich rodziny	M-GOPS; Urząd Miejski; Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie; stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	Urząd Miejski; środki zewnętrzne
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia M-GOPS w formie usług opiekuńczych – Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej – Liczba osób którym udzielono pomocy z uwagi na niepełnosprawność czy długotrwałą chorobę – Liczba zajęć organizowanych dla osób dorosłych przez Ośrodek Kultury i Rekreacji – Liczba imprez dla społeczności lokalnej organizowanych przez Ośrodek Kultury i Rekreacji		

CEL STRATEGICZNY 3
**WSPIERANIE OSÓB BEZROBOTNYCH I ŁAGODZENIE NEGATYWNYCH SKUTKÓW
BEZROBOCIA**
Cele szczegółowe

1. Praca socjalna z bezrobotnymi i długotrwale bezrobotnymi.
2. Wsparcie finansowe dla osób/rodzin z problemem bezrobocia.
3. Opracowanie i realizacja projektów, służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i/lub nabywaniu kwalifikacji zawodowych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
4. Współpraca w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, szkoleniach, usługach poradnictwach zawodowego

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy; osoby długotrwale bezrobotne i inne osoby będące trudnej sytuacji na rynku pracy	M-GOPS; Urząd Miejski; Powiatowy Urząd Pracy; Jednostka Robót Publicznych	Urząd Miejski; środki zewnętrzne
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia M-GOPS z uwagi na bezrobocie – Liczba osób które zrealizowały projekty służące aktywizacji zawodowej lub nabyciu kwalifikacji zawodowych – Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych – Liczba osób objętych wsparciem PUP w postaci: szkoleń zawodowych, porad doradcy zawodowego i innych form pomocy realizowanych przez PUP – Liczba osób zarejestrowanych w PUP		

CEL STRATEGICZNY 4
**OGRANICZENIE PROBLEMU UZALEŻNIEŃ I JEGO SKUTKÓW POPRZEC DZIAŁANIA
PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNE I TERAPEUTYCZNE**
Cele szczegółowe:

1. Praca socjalna z osobami/rodzinami z problemem uzależnienia.
2. Wsparcie finansowe dla osób/rodzin z trudnościami materialnymi i uzależnieniem.
3. Monitorowanie zapotrzebowania i w razie konieczności zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej oraz terapeutycznej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich.
4. Tworzenie nowych i wspieranie istniejących klubów i stowarzyszeń integrujących osoby walczące z uzależnieniami.
5. Zapewnienie dostępu do profesjonalnej terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym.
6. Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin osób uzależnionych.
7. Zapewnienie odpowiedniego miejsca do nauki i wypoczynku dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i przemocy w rodzinie, poprzez wspieranie działalności Świetlicy Środowiskowej i w miarę potrzeby zwiększanie dostępności takiego wsparcia.
8. Prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
9. Realizacja gminnych programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy; rodziny dotknięte problemem uzależnienia	M-GOPS; Urząd Miejski; GKRPA; Poradnia Leczenia Uzależnień; placówki oświatowe; Komisariat Policji w Strykowie; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Urząd Miejski; środki zewnętrzne
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia M-GOPS z uwagi na uzależnienie – Liczba osób wobec których wszczęto działania w GKRPA z uwagi na uzależnienie – Liczba mieszkańców dotkniętych problemem alkoholizmu, korzystających z wsparcia specjalistycznego – uczestników terapii – Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych – Liczba dzieci uczęszczających do świetlicy środowiskowej – Liczba dzieci uczestniczących w profilaktycznych działaniach edukacyjno-informacyjnych z zakresu uzależnień		

CEL STRATEGICZNY 5**MINIMALIZOWANIE WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE I JEJ SKUTKÓW****Cele szczegółowe**

1. Praca socjalna z osobami/rodzinami z problemem przemocy w rodzinie.
2. Wsparcie finansowe dla osób/ rodzin z trudnościami materialnymi i przemocą w rodzinie.
3. Monitorowanie zapotrzebowania i w razie konieczności zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej oraz terapeutycznej w gminie poprzez działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie i dla Osób w Kryzysie.
4. Prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki przemocy dla dzieci i młodzieży.
5. Poszerzanie wiedzy mieszkańców z zakresu zjawiska przemocy, skutków i oferty pomocowej.
6. Budowanie, podkreślanie znaczenia i pogłębianie dalszej współpracy pomiędzy instytucjami na terenie Gminy Stryków w celu zwiększenia dostępu do informacji o osobach doświadczających przemocy oraz skutecznej pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy w rodzinie.
7. Dalsze szkolenia specjalistyczne kadr pomocy społecznej, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy; rodziny dotknięte problemem przemocy domowej	M-GOPS; Urząd Miejski; GKRPA; Poradnia Leczenia Uzależnień; placówki oświatowe; Komisariat Policji w Strykowie; ZI ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; Por. Psychologiczno-Pedagogiczna; PCPR	Urząd Miejski; środki zewnętrzne
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia M-GOPS z uwagi na przemoc w rodzinie – Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty – Liczba spotkań gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego – Liczba mieszkańców dotkniętych problemem przemocy korzystających z wsparcia specjalistycznego – uczestników terapii w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i dla osób w Kryzysie. – Liczba uczestników programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy – Liczba dzieci uczestniczących w profilaktycznych działaniach edukacyjno-informacyjnych z zakresu przemocy w rodzinie – Liczba szkoleń dla instytucji pomocowych z problematyki przemocy, liczba uczestników tych szkoleń		

CEL STRATEGICZNY 6

BUDOWANIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA I INTEGRACJI WŚRÓD MIESZKACÓW GMINY

Cele szczegółowe

1. Budowanie świadomości ról instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Stryków w sprawowaniu nadzoru nad bezpieczeństwem mieszkańców i podejmowanych działań.
2. Promowanie działań GKRPA poprzez zaangażowanie w kampanie, dotyczące przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy w rodzinie.
3. Promowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych szczególnie w godzinach wieczornych.
5. Monitorowanie i rejestrowanie sygnałów dotyczących niebezpiecznych zdarzeń na terenie Gminy Stryków.
6. Inicjowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnych.
7. Wspieranie inicjatyw, budujących poczucie tożsamości lokalnej wśród mieszkańców Gminy Stryków.
8. Angażowanie społeczności lokalnych w działania na rzecz rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Gminie.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Wszyscy mieszkańcy	GKRPA; Komisariat Policji w Strykowie; Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie, placówki oświatowe	GKRPA; M-GOPS; Urząd Miejski; Burmistrz
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba zarejestrowanych przestępstw – Liczba interwencji podjętych przez Policję – Wskaźnik wykrytych przestępstw – Liczba stowarzyszeń prowadzących działalność na terenie gminy – Liczba imprez, festynów organizowanych dla społeczności lokalnej		

CEL STRATEGICZNY 7
**WSPIERANIE INWESTYCJI MAJĄCYCH NA CELU ROZBUDOWĘ RYNKU
MIESZKANIOWEGO NA TERENIE MIASTA I GMINY STRYKÓW I POPRAWA WARUNKÓW
ŻYCIA W GMINIE**
Cele szczegółowe

1. Aktywne poszukiwanie inwestorów pod budowę nowych osiedli mieszkaniowych.
2. Promowanie Gminy jako dobrego miejsca na osiedlenie.
3. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej
4. Wspieranie działań na rzecz tworzenia nowych połączeń komunikacyjnych z terenu gminy do gmin i miast ościennych.

Harmonogram	Grupa docelowa	Podmioty odpowiedzialne	Źródło finansowania
Działalność ciągła, systemowa, cykliczna	Przedsiębiorcy; podmioty gospodarcze; inwestorzy	Urząd Miejski; Rada Miejska; Burmistrz	Urząd Miejski
WSKAŹNIKI REALIZACJI:	– Liczba lokali dostępna na gminnym rynku mieszkaniowym w zasobach komunalnych – Liczba nowych mieszkańców w Gminie Stryków – Liczba obiektów rekreacyjnych dla mieszkańców – Liczba zrealizowanych inicjatyw ulepszających komunikację gminną i międzygminną		

Ocena realizacji strategii będzie dokonywana co dwa lata i przedstawiana Burmistrzowi Strykowa.

ZAKOŃCZENIE

Realizacja zadań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych leży w gestii władz gminy, czyli Burmistrza i Rady Miejskiej. W realizacji celów strategicznych i szczegółowych czynnie uczestniczyć powinny wszystkie podmioty realizujące zadania w zakresie polityki społecznej.

Wszelkie działania dotyczące wspierania rodzin, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy powinny być koordynowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracujący z Wydziałem Spraw Obywatelskich i Społecznych, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wsparcia w realizacji celów szczegółowych można oczekiwać także od: policji, placówek oświatowych oraz placówek służby zdrowia.

Realizacja celów związanych z aktywizacją osób długotrwale bezrobotnych powinna być koordynowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, współpracujący z Powiatowym Urzędem Pracy w Zgierzu oraz Wydziałem Organizacyjno-Gospodarczym i Kadr.

Cele strategiczne związane z rozbudową rynku mieszkaniowego na terenie Gminy Stryków powinny być koordynowane przez Wydział Inwestycji, Zamówień Publicznych i Infrastruktury oraz wspierane przez lokalnych pracodawców.

Szczególnie istotne na gruncie niniejszej Strategii jak i każdej innej mogących dobrze rokować jest uwzględnienie działań systemowych, planowanych w dłuższej perspektywie czasu. Wyrażnie wskazuje na to choćby Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przykładowo rekomendując programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży szkolnej trwające ok 10-15 godzin dydaktycznych w pierwszym roku oraz utrwalanie w latach kolejnych. Programy te powinny być realizowane w niewielkich, warsztatowych grupach – najlepiej oddziałach klasowych. PARPA dodatkowo kładzie nacisk na programy systemowe uwzględniające równoległą pracę z dziećmi, rodzicami i kadrą pedagogiczną.

Równie ważne, na co coraz częściej zwraca się uwagę, są działania gminne realizowane w porozumieniu z innymi gminnymi instytucjami. Celem takich zaleceń jest uniknięcie dublowania pewnych kroków, wymuszenie sytuacji wymiany informacji i doświadczeń oraz wymuszanie zacieśniania współpracy lokalnych instytucji z której wynikają same korzyści zarówno dla pracowników administracji publicznej jak i dla mieszkańców.

Realizacja poszczególnych strategicznych celów pozwoli na zwiększenie komfortu życia wśród mieszkańców Gminy Stryków w wielu obszarach ich funkcjonowania. Dzięki posiadaniu bogatych zasobów instytucjonalnych, rzeczowych i personalnych, gmina jest dobrze przygotowana do realizowania określonych zadań. Rozłożenie realizacji celów szczegółowych na okres 5 lat (2016 – 2020) pozwoli na systematyczne wdrażanie zmian i zaangażowanie wielu instytucji pomocowych prowadzących działalność na terenie Gminy Stryków.

WYKAZ TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Struktura badanej grupy mieszkańców _____	12
Tabela 2. Liczba ludności Gminy Stryków _____	15
Tabela 3. Ludność i powierzchnia Gminy Stryków na tle powiatu i województwa _____	16
Tabela 4. Liczba osób korzystających z Pomocy Społecznej w Gminie Stryków w latach: 2010-2015 _____	16
Tabela 5. Wybrane powody przyznawania świadczeń Pomocy Społecznej w latach 2010-2015 _____	16
Tabela 6. Gminne wydatki na wybrane działania w zakresie wspierania osób/rodzin w latach 2010-2015 _____	17
Tabela 7. Bezrobocie na terenie powiatu zgierskiego (na XI 2015 r.) _____	22
Tabela 8. Kwoty finansowania gminnych programów profilaktycznych pochodzące z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2013-2016 _____	22
Tabela 9. Statystyki działania Punktu Konsultacyjnego przy GKRPA w latach 2012-2014 _____	23
Tabela 10. Dane dotyczące wybranych przestępstw na terenie Gminy Stryków w latach 2011-2013 _____	25
Tabela 11. Uzasadnienie braku poczucia bezpieczeństwa ankietowanych mieszkańców _____	43

Wykresy:

Wykres 1. Najistotniejsze problemy społeczne w opinii mieszkańców _____	38
Wykres 2. Najmniej istotne problemy społeczne w opinii mieszkańców _____	38
Wykres 3. Rodzaje alkoholi najczęściej spożywanych przez mieszkańców _____	39
Wykres 4. Jak często mieszkańcy spożywają alkohol _____	39
Wykres 5. Postrzeganie przez mieszkańców zmian w spożywaniu alkoholu na przestrzeni ostatnich 15 lat _____	40
Wykres 6. Przekonania mieszkańców na temat choroby alkoholowej _____	40
Wykres 7. Odpowiedź na pytanie: <i>Alkoholizm to szczególny problem dla</i> _____	41
Wykres 8. Przekonania i wiedza mieszkańców w temacie narkotyków i dopalaczy _____	42
Wykres 9. Przekonania mieszkańców w sprawie przepisów prawa dotyczących narkotyków i dopalaczy _____	42
Wykres 10. Odpowiedź na pytanie: <i>Czy na terenie miasta i gminy czuje się Pani/Pan bezpiecznie</i> _____	43
Wykres 11. Jak mieszkańcy oceniają skuteczność działań w budowaniu bezpieczeństwa instytucji _____	44
Wykres 12. Przekonania mieszkańców dotyczące niektórych aspektów przemocy domowej _____	45
Wykres 13. Odpowiedź na pytanie: <i>W jaki sposób zazwyczaj reaguje Pani/Pan na przejawy przemocy</i> _____	46
Wykres 14. Różnice w postrzeganiu <u>istotnych</u> problemów społecznych między badanymi kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	47
Wykres 15. Różnice w postrzeganiu <u>nieistotnych</u> problemów społecznych między badanymi kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	48
Wykres 16. Różnice w rodzajach spożywanego alkoholu między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	49
Wykres 17. Różnice w częstości spożywania alkoholu między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	49
Wykres 18. Różnice w postrzeganiu przez kobiety (n=64) i mężczyzn (n=36) spożywania alkoholu na przestrzeni ostatnich 15 lat _____	50
Wykres 19. Różnice w przekonaniach mieszkańców na temat choroby alkoholowej między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	51
Wykres 20. Różnice między badanymi kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) w odpowiedzi na pytanie: <i>Alkoholizm to szczególny problem dla</i> _____	52
Wykres 21. Różnice w przekonaniach na temat przepisów prawa dotyczących narkotyków i dopalaczy między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	53
Wykres 22. Różnice w przekonaniach i wiedzy na temat narkotyków i dopalaczy między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) _____	53

- Wykres 23. Różnice między kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) w odpowiedzi
na pytanie: *Czy na terenie miasta i gminy czuje się Pani/Pan bezpiecznie* _____ 54
- Wykres 24. Różnice między badanymi kobietami (n=64) a mężczyznami (n=36) w odpowiedzi
na pytanie: *W jaki sposób zazwyczaj reaguje Pani/Pan na przejawy przemocy* _____ 54
- Wykres 25. Różnice w przekonaniach mieszkańców na temat
niektórych aspektów przemocy domowej _____ 55